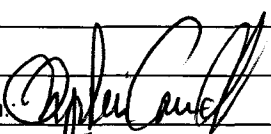
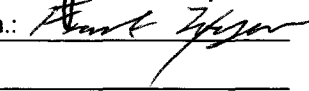

KI-notat nr.: 14/2011 - Bakgrunn for vedtak

Søker/sak:	Luster Småkraft AS/Holen kraftverk		
Fylke/kommune:	Sogn og Fjordane/Luster		
Ansvarlig:	Øystein Grundt	Sign:	
Saksbehandler:	Frank Jørgensen	Sign.:	
Dato:	12 OKT 2011		
Vår ref.:	NVE 200701956 - 27		
Sendes til:	Søker og alle som har uttalt seg til saken		

Middelthuns gate 29
Postboks 5091 Majorstua
0301 OSLO
Telefon: 22 95 95 95
Telefaks: 22 95 90 00
E-post: nve@nve.no
Internett: www.nve.no
Org. nr.:
NO 970 205 039 MVA
Bankkonto:
0827 10 14156

Søknad om tillatelse til å bygge Holen kraftverk i Luster kommune, Sogn og Fjordane

Innhold

Sammendrag	1
Søknad	3
Uttalelser til søknaden	5
Søkers kommentar til høringsuttalelsene	19
Norges vassdrags- og energidirektorats (NVEs) merknader	23
NVEs vurdering	28
NVEs konklusjon	31

Sammendrag

Søknaden gjelder tillatelse etter vannressursloven § 8 til bygging av Holen kraftverk i Yngsdalselvi og behandles i henhold til reglene i kap. 3 i samme lov. Det er søkt om tillatelse etter energiloven for etablering av nødvendige høyspentanlegg. Parallelt med denne søknaden blir 5 konsesjonsøknader om bygging av kraftverk og en søknad om kraftlinje fra Veitastrond til Leirdøla transformatorstasjon behandlet.

Prosjektområdet ligger i Luster kommune i Sogn og Fjordane fylke. Nedbørfeltet er 28,6 km² og renner til Veitastrondvatnet. Det aktuelle området er i beskjeden grad berørt av menneskelig aktivitet. Utbygging iht. planene vil innebære at et INON-område i sone 1 (3-5 km fra inngrep) og sone 2 (1-3 km fra tekniske inngrep) reduseres med til sammen ca. 0,4 km².

Det omsøkte prosjekt vil utnytte fallet mellom kote 410 og kote 171,5, dvs. en fallhøyde på 238,5 meter. Ved planlagt inntak er middelvannføringen på 2,03 m³/s. Vannveien vil bli om lag 700 meter lang og vil gå på sørsiden av elva. Den vil hovedsakelig bestå av rør i dagen foruten en kortere strekning på 150 meter der det er planlagt å grave ned røret. Søker har på anmodning fra NVE lagt fram et alternativ der vannveien går i tunnel. Planlagt installert effekt er på ca. 6,1 MW med en

maksimal slukeevne på 4,06 m³/s. Midlere årsproduksjon er beregnet til 24,5 GWh, fordelt med 5,4 GWh vinterproduksjon og 19,1 GWh sommerproduksjon. Det er foreslått slipp av minstevannføring på 110 l/s i sommersesongen. Utbyggingskostnaden er beregnet til 55 mill. kr. Det var søkt om regulering av Holetjørni med 1 meter, men søker har etter høringsrunden gått bort fra denne delen av søknaden.

Naturvernforbundet er som eneste høringsinstans mot at det gis konsesjon. De andre høringsinstansene kan akseptere en konsesjon dersom det stilles krav om avbøtende tiltak med hensyn til landskap og friluftsliv. Ved å trekke reguleringen av Holetjørni ut av prosjektet ble konfliktnivået betydelig redusert. Den største verdien er elvas betydning som landskapselement. Det er da spesielt fokus på planlagt slipp av minstevannføring og rørgate i dagen. Dette er konfliktområder der avbøtende tiltak normalt kan redusere de negative konsekvensene.

I høringsrunden har det kommet inn flere gode forslag til avbøtende tiltak som kan redusere de negative virkningene på landskapsbildet. Influensområdet er godt synlig fra fylkesvei 337 og Fylkesmannen, fylkeskommunen og turlaget mener at det bør settes vilkår om at vannveien skal gå i tunnel ved en ev. konsesjon. NVE har etter befaring bedt Luster småkraft AS om en vurdering av et ev. tunnelalternativ. Tunnel vil redusere synligheten av en ev. utbygging betraktelig og dermed være et effektivt avbøtende tiltak for en ev. utbygging. Samtidig vil det føre til en betydelig ekstrakostnad for Luster Småkraft AS.

Konsesjonssøknaden blir behandlet samtidig med 5 andre søknader om bygging av småkraftverk inne i Veitastrond. Sumvirkningene av alle utbyggingene er vurdert i et eget bakgrunnsnotat. Slik situasjonen er i dag er det ikke nok nettkapasitet. Det er derfor søkt om en ny 66kV linje fra Leirdøla transformatorstasjon og inn til Veitastrond. Denne er behandlet som egen sak.

Etter at Luster Småkraft AS gikk bort fra reguleringen av Holetjørni vil den ev. utbyggingen få redusert konfliktnivå i forbindelse med virkning på det biologiske mangfoldet. Det er påvist fossefall i vassdaget, men ei sesongavhengig minstevannføring hele året, vil redusere de negative påvirkningene også for fossefallet. I følge fylkesmannen er det ikke kjente fiskeinteresser mellom Holetjørni og Veitastrondvatnet.

Kraftverket vil etter foreliggende planer gi et positivt bidrag i form av økt fornybar energiproduksjon på ca. 24,5 GWh og lokal verdiskapning. Dette er en produksjon som er vanlig for småkraftverk. Selv om dette isolert sett ikke er et vesentlig bidrag til fornybar energiproduksjon, så utgjør småkraftverk samlet sett en stor andel av ny tilgang de senere år. I 2010 klarerte NVE om lag 0,9 TWh ny energi fra småkraftverk. De aller fleste prosjektene vil ha enkelte negative konsekvenser for en eller flere allmenne interesser. NVE mener at så lenge disse interessene ikke er av svært stor verdi eller dersom de kan avbøtes i tilstrekkelig grad gjennom vilkår, så kan det gis konsesjon til tiltaket. De konsesjonsgitte tiltakene vil være et bidrag i den politiske satsingen på småkraftverk, og satsingen på fornybar energi. NVE mener at det må slippes tilstrekkelig mengde vann forbi inntaket til kraftverket hele året for å kunne redusere negative virkninger av utbyggingen på landskapsopplevelsen og det biologiske mangfoldet. NVE vurderer samlet sett en utbygging av Holen kraftverk til å være et miljømessig akseptabelt inngrep. Dette under forutsetning om at vannveien legges i tunnel og at det ikke etableres anleggsvei fram til inntaket.

NVE mener fordelene ved det omsøkte tiltaket er større enn skader og ulemper for allmenne og private interesser slik at kravet i vannressursloven § 25 er oppfylt. NVE gir i medhold av vannressursloven § 8 Luster Småkraft AS tillatelse til å bygge Holen kraftverk. Tillatelsen gis på nærmere fastsatte vilkår.

Søknad

NVE har mottatt følgende søknad fra Luster Småkraft AS, datert 04.12.2006:

Luster Småkraft AS ønsker å utnytte fallet i Yngsdalselvi i Luster kommune i Sogn og Fjordane fylke, og søker med dette om følgende løyve:

1. Etter vassressurslova, jf. § 8, om løyve til

- Å byggje Holen kraftverk med installert effekt inntil 8,1 MW*

2. Etter energilova, Lov av 29.juni 1990, nr 50 om produksjon, omforming, omsetjing og fordeling av energi m.m. om løyve til:

- å installere ein generator på inntil 8,1 MW med elektrisk anlegg.*
- å installere naudsynt koplingsanlegg for kabeltilknyting*
- elektrisk konsesjon for legging av 22 kV kabel / lufillinje frå kraftstasjonen og fram til eksisterande 22/66 kV linje.*

3. Etter forureiningslova om løyve til:

- gjennomføring av tiltaket.*

Det er inngått avtale med alle grunneigarar med fallrettar om fallelige og øvrige rettar til å gjennomføre prosjektet.

Alle andre naudsynte opplysningar om tiltaket går fram av vedlagde utgreiing. Me ber om snarleg handsaming av søknaden.

Hoveddata for kraftverket

Nedbørfelt	km ²	28,6
Middelvannføring (1961 – 90)	m ³ /s	2,03
Alminnelig lavvannføring	m ³ /s	0,11
Inntak på kote	m.o.h.	410,0
Avløp på kote	m.o.h.	171,5
Brutto fallhøyde	m	238,5
Midlere energiekvivalent	kWh/m ³	0,55
Slukeevne, maks.	m ³ /s	4,06
Slukeevne, min.	m ³ /s	0,2
Tilløpsrør, diameter	m	1,3
Tilløpsrør, lengde	m	700
Installert effekt, maks	MW	8,1
Brukstid	t	3020
Magasinvolym	mill.m ³	0,13
HRV	m.o.h.	410
LRV	m.o.h.	409
Produksjon, vinter (1/10 – 30/4)	GWh	5,4
Produksjon, sommer (1/5 – 30/9)	GWh	19,1
Produksjon, året	GWh	24,5
Utbyggingskostnad	mill.kr	55
Utbyggingspris	kr /kWh	2,25

Elektriske anlegg

Generator	Ytelse: 9 MVA	Spennning: 6,6 kV
Transformator	Ytelse: 9 MVA	Spennning: 6,6kV/66 kV
Kraftlinjer	Lengde: 1500 m	Nominell spenning: 22 kV

Uttalelser til søknaden

Søknaden har vært kunngjort i pressen og lagt ut til offentlig ettersyn i Luster kommune. Videre er søknaden sendt på høring til kommunen, fylkeskommunen, berørte statlige forvaltningsorganer og interesseorganisasjoner. NVE har vært på befaring i området sammen med søker og noen av høringsinstansene. Søknaden er en av i alt 6 søknader som blir behandlet samtidig. Flere av uttalelsene omfatter flere av kraftverkene, og NVE refererer derfor bare det som gjelder denne søknaden.

NVE har mottatt følgende uttalelser:

Luster kommune gjorde følgende vedtak i kommunestyret 25.04.2007:

”Luster kommune syner til saksutgreiinga med vurdering og tilrår konsesjon for utbygging av kraftverka Holen, Utladøla, Eldedøla, Svardøla, Snauedøla og Vetle Svardøla med tilhøyrande elektriske anlegg, med dei avbøtande tiltaka som går fram av søknadene. Av omsyn til miljøkonsekvensane bør NVE for Holen i tillegg setja som vilkår at Holetjørne skal haldast konstant på høgste regulerte vasstand i perioden 1. mai – 1. desember.

NVE bør vidare vurderer nøye:

- 1. Om det skal påleggjast ekstra tiltak på kraftlinja mellom Hola og Ugulsvik for å unngå kollisjonar mellom fugl og linja.*
- 2. Om utbyggjarane skal påleggjast å leggja overføringsliner mellom kraftverka og hovudlinja i grøft, heilt eller delvis.*
- 3. Om omsøkt minstevassføring om sommaren i Snauedøla er tilstrekkeleg av omsyn til friluftslivet*

Fra saksutredningen refererer vi videre:

Samandrag:

Frå NVE har Luster kommune fått oversendt til uttale søknader om løyve til bygging av seks kraftverk i Veitastrondsområdet. Luster Småkraft står som søker for Holen og Utladøla kraftverk, Bystøl AS på vegner av fallrettseigarane for Eldeelvi, Svardøla, Vetle Svardalen og Snauedøla. Luster kommune sin frist for å gje uttale er sett til 26. april 2007.

For Holen kraftverk har konsulentselskapet Sveco Grøner AS utarbeidd miljørapport med verdi- og konsekvensvurdering og framlegg til avbøtande tiltak. For Utladøla har NVK Multiconsult AS utarbeidd både søknaden og konsekvensutgreiing. For dei fire kraftverka på sjølve Veitastrond har Skogeigarlaget Vest v. Sigbjørn Hauge og Botanisk Utredning v. Bjørn Moe gjennomført biologiske registreringar i utbyggingsområda og vurdert aktuelle avbøtande tiltak for dette tema.

Alle seks kraftverka ligg i LNF-område i arealdelen til gjeldande kommuneplan. Ingen av utbyggingane berører verna område direkte, men nedslagsfeltet ligg innanfor verneområde i større eller mindre grad for alle.

I kommunedelplanen for småkraftverk, som skal vera retningsgjevande for kommunen si handsaming av utbyggingsprosjekt, er Holen plassert i ”Gul konfliktsone”. I dette ligg det at området har nokre sterke interesser som det må takast omsyn til, og at utbygging av kraftverk i dette området må ta omsyn til dei ålmenne interessene og planleggjast med avbøtande tiltak.

Dei fem andre kraftverka er plassert i "Grøn konfliktzone", noko som betyr utbygging er prega av lite konfliktnivå og/eller store positive lokale ringverknader, og at det bør planleggjast med tanke på å få god teknisk utnytting av ressursane.

Søklarane og konsulentane sine vurderingar og omtale av konsekvensar av utbyggingane, synest stort sett å vera objektive og korrekte så langt administrasjonen har vore i stand til å etterprøva dei. Men på einskilde område er det avvikande oppfatning.

For Holen kan ikkje rådmannen slutta seg til konsulentens si framstilling for det som gjeld fakta og vurdering av konsekvensar av oppdemming/regulering av tjørni. Det er rett at den planlagde oppdemminga ikkje hevar vasstanden over det som var opprinneleg, naturleg vasstand, men den planlagde vasstandsvariasjonen på 1,0 m er langt over det som i dag kan seiast å vera naturlege årstidsvariasjonar. Reguleringa vil syna godt og vera særskjemmande for landskapsopplevinga for dei som ser området i nedtappa tilstand. Særleg vil dette gjelda det flate området i nordre enden av Holetjørni, som i ein lang tidsbolk vart nytta til landbruksdrift.

Føremålet med reguleringa av tjørni er å kunna samla opp og gjera seg nytte av vatnet i periodar med vassføring under minste slukeevne til kraftverket. Slike periodar vil hovudsakleg inntreffa om vinteren. På den tida vil også konsekvensane av ei vasstandsending vera avgrensa avdi ferdsla i området då er svært lita, men eit aktuelt konsesjonsvilkår bør vera at vasstanden i tjørna skal haldast stabilt på HRV i sommarhalvåret.

Kraftlinja som kryssar vatnet er til skade for fuglelivet. Dersom ei spiralmerking av linja har tilsikta effekt, bør NVE vurdere grundig om det skal setjast vilkår om det. Dette er særleg aktuelt pga. nærleiken til fuglereservatet lengre nede i vassdraget.

Rådmannen har vore i tvil om han skal tilrå at utbyggjar får høve til å regulera Holetjørni, men etter ei samla vurdering vil han tilrå at konsesjon på utbygging av Holen kraftverk vert innvilga i samsvar med søknaden, med dei avbøtande tiltaka som der er skissert der, og med dei avgrensingane og tilføyningane som er trekt fram ovanfor om regulering av tjørni og merking av kraftlinja.

Ein konsekvens av alle utbyggingane er at det må byggjast kraftlinjer for overføring av krafta til hovudlinja. Holen kraftverk kjem til å nytta stolpane til eksisterande linje, men dei andre vert heilt nye. Søklarane og konsulentane reknar konsekvensane av kvar einskild linje å vera små, men samla vil konsekvensane for landskapsbiletet og fuglelivet bli større enn som så. Konsesjonsgjevar bør nøye vurdere om det kan vera aktuelt å påleggja kabel i grøft for dei fem nye, i alle fall på deler av strekninga.

Landskapsbiletet vil elles bli endra på grunn av vegbygging og redusert vassføring. Men dette er ikkje til å unngå dersom utbygging i det heile skal kunna gjennomførast. Konsesjonsgjevar bør likevel vurdere nøye krava til minstevassføring om sommaren for Snauedøla avdi den utbygginga føregår i eit område med sterke friluftsisinteresser.

Alle utbyggingane vil gje auka skatteinntekter til kommunen, men det er verdt å merka seg at den vanlege etterskotsskatten (på næring) går inn i skatteutjamninga og kommunen får som følgje av dette berre ein liten del av den meirskatten som vil oppstå. Eigedomsskatten er derimot lokal og heile meirinntekta tilfell kommunen. Samfunnsnyttan er ein kombinasjon av fleire faktorar og den samla samfunnsnyttan av utbyggingane må seiast å vera stor. Med dei merknadene som går fram ovanfor, bør kommunen kunna tilrå konsesjon for alle kraftverka.

[...]

Vurdering

1. Holen

Konsulentene sine vurderingar og omtale av konsekvensar av ei utbygging, synest stort sett å vera objektive og korrekte så langt administrasjonen har vore i stand til å etterprøva dei.

Rådmannen kan likevel ikkje slutta seg til konsulentene si framstilling for det som gjeld fakta og vurdering av konsekvensar av oppdemming/regulering av tjørni. Det er rett at den planlagde oppdemminga ikkje hevar vasstanden over det som var opprinneleg, naturleg vasstand, men den planlagde vasstandsvariasjonen på 1,0 m er langt over det som i dag kan seiast å vera naturlege årstidsvariasjonar. Reguleringa vil syna godt og vera særskjemmande for landskapsopplevinga for dei som ser området i nedtappa tilstand. Særleg vil dette gjelda det flate området i nordre enden av Holetjørni, som i ein lang tidsbolk vart nytta til landbruksdrift.

Føremålet med reguleringa av tjørni er å kunna samla opp og gjera seg nytte av vatnet i periodar med vassføring under minste slukeevne til kraftverket. Slike periodar vil hovudsakleg inntreffa om vinteren. På den tida vil også konsekvensane av ei vasstandsending vera avgrensa av di ferdsla i området då er svært lita, men eit aktuelt konsesjonsvilkår bør vera at vasstanden i tjørna skal haldast stabilt på HRV i sommarhalvåret.

For den raudlisteoppførde fossekallen er reguleringa negativ. Dette må vegast opp mot dei økonomiske konsekvensane av ikkje å tillata oppdemming.

For fiskebestanden, som i dag er for stor, vil ein reduksjon av gyteområde kunna reknast som eit fiskeforbetrande tiltak.

Kraftlinja som kryssar vatnet er til skade for fuglelivet. Utskiftninga av kabelen vil ikkje forverra dette i høve dagens tilstand, men dersom ei spiralmerking av linja har tilsikta effekt, bør NVE vurdere grundig om det skal setjast vilkår om det. Dette er særleg aktuelt pga. nærleiken til fuglereservatet lengre nede i vassdraget.

Rådmannen har vore i tvil om han skal tilrå at utbyggjar i det heile får høve til å regulera Holetjørni, men etter ei samla vurdering vil han likevel tilrå at konsesjon på utbygging av Holen kraftverk vert innvilga i samsvar med søknaden, med dei avbøtande tiltaka som der er skissert der, og med dei avgrensingane og tilføyningane som er trekt fram ovanfor om regulering av tjørni og merking av kraftlinja.

[...]

Fylkesmannen i Sogn og Fjordane uttaler i brev av 02.07.2007:

[...]

"Vurdering

Til søkjar opplyser vi at Fylkesmannen skal vurdere desse sakene i høve til allmenne interesser, jf. § 8 i vassressurslova. Dette omfattar tema som naturmiljø (m.a. landskap, biologisk mangfald, inngrepsfri naturområde, fisk) og friluftsliv. NVE har avgjerdsrett etter

vassressurslova. Vidare vurderer vi meldingar og søknader i høve til lakse- og innlandsfiskelova og ureiningslova. Miljøverndepartementet har avgjerdsrett etter ureiningslova når det gjeld uttak av vatn i samband med vasskraftutbygging.

Landskap og friluftsliv

I kommunedelplan for små kraftverk i Luster kjem utbyggingsområdet for Holen kraftverk i delområde 6.1 "Veitastrondsvatnet, nedre". Området er vurdert til gul konfliktsone.

Retningslinene for gul konfliktsone er følgjande: "Desse områda har typisk nokre sterke interesser som det må takast omsyn til. Utbygging av kraftverk i desse delområda må ta omsyn til dei allmenne interessene og planleggast med avbøtande tiltak."

Aurland Naturverkstad har utarbeidd to fagrapportar som tek for seg landskap, naturmiljø og kulturmiljø. Desse rapportane er bakgrunn for den tematiske kommunedelplanen for småkraftverk i Luster. I fagrapporten frå Aurland Naturverkstad er delområdet 6.1 Veitastrondsvatnet, nedre, gitt samla miljøverdi "svært stor". Aurland Naturverkstad har og vurdert enkeltvassdrag, der kjem vassdrag nr. 32 "Hola, Holneset" ut med ei samla vurdering av konfliktpotensial som "stort". Utdrag frå skildring av landskapet: "God visuell tilgjengelegheit i nedre del, ikkje fysisk tilgjengeleg. Synlegheiten av vasstrengen er god i nedre del. Eit urørt område utan store tekniske inngrep."

Elva er godt synleg frå Veitastrondsvatnet og fylkesvegen mellom Hafslo og Veitastrond. Konsesjonssøknaden gir i liten grad grunnlag for å vurdere effektar på landskapet av ulike storleikar på minstevassføring. Kor mykje vatn som må til for å gi fossen eit stort nok vassdekt areal er vasseleg å vurdere. Vassføringsberekningar viser at det i eit medels år berre vil vere 68 dagar med overløp i elva, og dette er spreidd over heile året til dagar med mykje nedbør. Det er i perioden 1.6 til 1.8 foreslått ei minstevassføring på 0,11 m³/s. Vi meiner at minstevassføringa som er foreslått er for låg til å ivareta elva som viktig landskapselement, og vil sterkt rå til at det vert sett vilkår om større minstevassføring i sommarhalvåret.

Det bør sleppast ei tilsigsavhengig minstevassføring, med vassføring minst tilsvarende 5-persentil sommarvassføring om sommaren då elva normalt er på sitt største og utgjør eit viktig trekk i landskapsbiletet. 5-persentil sommarvassføring er på 0,54 m³/s, og for vintervassføring 0,08 m³/s. Restvassføringa om vinteren bør minst tilsvare 5-persentil vintervassføring. Minstevassføringa vil saman med overløp også sikre fuktigheit til det levande miljøet på utbyggingsstrekninga.

Røyrgate i dagen meiner vi er særleg uheldig. I søknaden vert det sagt at røyrgata vert totalt 700 m lang og vert nedgrave dei første 150 m medan resten vert liggjande i dagen. Dersom det vert etablert røyr i dagen på denne strekninga, vil det bli godt synleg frå Veitastrondsvatnet og fylkesvegen på andre sida av vatnet. Røyr i dagen vil vere negativt for landskapet, og det bør vurderast tunnel på denne strekninga. Eit anna alternativ er at det vert bora tunnel på heile strekninga, då slepp ein også mellombelse anleggsvegar. Konfliktnivået vil bli redusert dersom ein unngår røyr i dagen, anten ved at delar eller heile røyrgata vert lagt i fjell. Ei nedgrave røyrgate vil påverke landskap og friluftsliv i mykje mindre grad enn ei røyrgate lagt i dagen.

Med tanke på verdier knytt til landskap og friluftsliv er det uheldig med ei regulering av Høletjørni. Regulering på 1,0 m utgjør langt større variasjonar i vassstanden enn det som er naturleg i Høletjørni, ei regulering på 1,0 m vil vere negativt for landskapsbiletet. For å bøte på dei allmenne interessene meiner Fylkesmannen, i tråd med Luster kommune sin uttale, at

det bør setjast vilkår om at Holetjørni skal haldast konstant på høgste regulerte vasstand i perioden 1. mai – 1. desember.

Når det gjeld friluftsliv er området på vestsida av Veitastrondsvatnet lite tilgjengeleg, og ein er avhengig av båt for å komme dit. Det er og mogleg å gå over fjellet frå Anestølen/Svedal i Sogndalsdalen. Området vert nytta som lokalt utfartsområde, og brukarane er i hovudsak grunneigarar og hytteigarar ved Veitastrondsvatnet. Vi viser elles til Sogn og Fjordane Turlag sin uttale når det gjeld friluftslivsinteresser i området.

Naturmiljø og biologisk mangfald

Det er utarbeidd ein eigen miljørapport for prosjektet. Undersøkingar av miljøverknader av små kraftverk (FoU-prosjekt i NVE), viser at dei mest utsette artsgruppene ved utbygging av småkraftverk er lav, mosar og fugleartar knytt til vassdrag. Undersøkingar har ikkje avdekkja raudlisteartar innan utbyggingsområdet. Fossefall er ofte observert i elva og det er og sannsynleg at fossefallet hekkar i tilknytning til elva. Det vil vere viktig å oppretthalde ei minstevassføring i elva av omsyn til fossefall og vasslevande insekt.

Fauna i sjølv elva/vasstrengen er ikkje undersøkt. Det bør difor vere minstevassføring i elva heile året. Det er ikkje i tråd med moderne vassdragsforvaltning å tørleggje elvestrekningar, og ein ev. konsesjon for kraftutbygging bør ikkje føre til at elvestrekningar med årsikker vassføring blir tørrlagt. Med tanke på biologisk mangfald, og verdien av fossen i landskapet, meiner vi at det bør sleppast meir vatn enn det som er foreslått dersom det gis konsesjon. Det bør fastsetjast ei restvassføring som sikrar verdiar knytt til biologisk mangfald, og fossen som eit viktig landskapselement.

Ved Holetjørni er det registrert ein verdifull naturtype, "Holetjørntangen", med rikare sumpskog. Lokaliteten vert vurdert som lokalt viktig (C). Lokaliteten inneheld mellom anna kjertelvier som er rekna for å vere sjeldsynt på Vestlandet. I miljørapporten vert det konkludert med at vasstandsendingane ikkje vil påverke denne lokaliteten i vesentleg grad.

Dagens kraftline fram til vestsida av Veitastrondsvatnet over holmane ved Holneset har for låg kapasitet og linja må skiftast ut. I staden for å oppgradere den gamle luftlina meiner vi at straumen bør transporterast ut ved hjelp av kabel lagt i vatnet. Dette vil forhindre at

store fuglar som nyttar vatnet som naturleg trekkei vert utsett for kollisjon (gjeld først og fremst lommar, svaner, ender og vadefuglar). Ei fjerning av den gamle lina vil og verke positivt med tanke på landskapsbilete.

Inngrepsfrie naturområde (INON)

Tiltaket vil føre til reduksjon av inngrepsfri natur sone 2 (1-3 km frå større inngrep) på ca. 0,4 km². Inngrepsfri natur i sone 1 (3-5 km frå større inngrep) og villmarksprega område vert ikkje berørt. Reduksjonen av inngrepsfrie naturområde er uheldig, men ettersom det er relativt lite og ikkje påverkar sone 1-område og "villmarksprega område", er det etter vår vurdering ikkje avgjerande for å rå i frå utbygging.

Fisk og fiske

Det er ikkje kjende fiskeinteresser på elvestrekninga mellom Holetjørni og Veitastrondsvatnet. Elvestrekninga har truleg låg verdi som gyte- og oppvekstområde for fisk. Fiskeinteressene er

i første rekkje knytt til vatna. Holetjørni vart prøvafiska som ein del av feltundersøkinga i september 2004. Resultatet frå prøvafisket tyda på at vatnet har ein overtallig bestand med småfalle fisk. Ved ei eventuell utbygging vil inntakskonstruksjonen sperre for gyteområda i utløpet av Litjtjørna. Ved lite fiske i Holetjørni kan ein reduksjon i gyteområde vere positivt for bestanden ved at rekrutteringa vert noko mindre. Ei regulering av Holetjørni på ein meter vil truleg ikkje påverke næringstilgangen for fisk i større grad. Vi vurderar at tiltaket ikkje er i strid med fisk eller fiskeinteresser.

Ureining, vasskvalitet og støy

Kraftstasjonen er planlagt plassert ved Holen, sør for utløpet av elva ned til Veitastrondsvatnet. Frå kraftstasjonen er det kort veg til fritidshus og hytter. I tillegg kan vassflata bæra støyen langt utover vatnet. Det bør difor leggjast stor vekt på støydempende tiltak knytt til ein kraftstasjon. Støynivået bør halde seg innanfor rettleiande grenser gitt av Statens forurensningstilsyn (SFT). I rettleiaren "Retningslinjer for begrensnig av støy fra industri m.v." TA-506 frå SFT, er grenseverdiane for hyttebusetnad sett til 35 db(A). Dersom støyen omfattar tydelege enkelttonar og/eller impulslyd skal grenseverdien for ekvivalentnivået reduserast med 5 db.

Vi ser det som lite sannsynleg at vasskvaliteten vil bli vesentleg endra av omsøkte tiltak. Ut i frå føreliggjande opplysningar vurderer vi tiltaket som lovleg etter ureiningslova. Vi føreset elles at det i ein ev. anleggsfase ikkje vert tilført miljøet giftige stoff eller deponert avfall. Anleggsdrift med ev. deponering av finstoff m.m. må vurderast i høve til ureiningslova.

Landbruk

Det vert vurdert at det er lite eller ingen negative konsekvensar for landbruksdrifta i området.

Tilråding frå fylkesmannen

Fylkesmannen vurderar at denne utbygginga er konfliktfylt i høve til landskapsverdiar. Dette er særleg knytt til redusert vassføring i elva. Vi vurderar likevel at nasjonale interesser ikkje vert påverka i så stor grad at vi rår frå søknaden. Dette under føresetnad av at det vert sett krav om monaleg minstevassføring, og at vatnet blir ført i tunnel. Fylkesmannen vurderar elles at tiltaket kan akseptast i høve til lakse- og innlandsfiskelova og ureiningslova.

Andre krav til ev. konsesjon er at:

- *det må vera minstevassføring minimum tilsvarande 5-persentil vassføring gjennom heile året*
- *vasstanden i Holetjørni skal haldast konstant på høgste regulerte vasstand i perioden 1. mai – 1. desember*
- *inntaket vert gjort minst mogleg synlege med for eksempel forblending*
- *straumen bør transporterast ut ved hjelp av kabel lagt i Veitastrondsvatnet*
- *kantvegetasjon langs vassdraga må takast vare på*
- *tiltaka vert gjennomført så skånsamt som mogleg med god terrengtilpassing og -istandsetting så fort som råd*

Denne søknaden må og vurderast i samanheng med dei andre søknadane for området. Dette gjeld det samla omsynet til landskap og biologisk mangfald.”

Sogn og Fjordane fylkeskommune v/Fylkesutvalget behandlet saken 02.07.2008 og gjorde føgende vedtak: ”

1. *Sogn og Fjordane fylkeskommune rår til at konsesjon vert gitt for dei seks omsøkte kraftverka på visse vilkår, basert på at dei økonomiske fordelane av tiltaka vert større enn ulempene og at kraftverka vil styrke næringsgrunnlaget lokalt.*
2. *Fylkeskommunen støttar dei vurderingane som Luster kommune har gjort i si sakshandsaming og likeeins krava om avbøtande tiltak. Fylkeskommunen ønskjer å forsterke eit pålegg om vurdering til eit generelt krav om å legge kabel i grøft frå alle dei seks kraftstasjonane til den planlagde 66 kV linja Veitastrond-Årøy/Hafslo.*
3. *Fylkeskommunen vil i tillegg knyte slike merknader til dei seks konsesjonssøknadene:*

[...]

- *For Holen kraftverk skal det ut frå landskapsmessige omsyn sleppast ei minstevassføring i storleik 200 liter/sek. ved inntaket. Heile rørgata mellom inntak og kraftstasjon må nedgravast/tildekkast eller leggast i tunnel. Støydemping av kraftstasjonen er viktig slik at støy ikkje får bre seg utover vatnet.”*

[...]

5. FYLKESRÅDMANNEN SI VURDERING AV FORDELER OG ULEMPER, EVT. NYE FORSLAG TIL AVBØTANDE TILTAK

Generelt

Fordelane ved tiltaka er fyrst og fremst av økonomisk karakter og knytt til ein samla energiproduksjon på 107 GWh. Dei seks kraftverka vil bidra til lokal busetting og inntektsgrunnlag.

Ulempene er knytt til fråføring av vatn i elvane og bygging av inntak, rørgater, kraftstasjonsbygningar, vegar og kraftlinjer. Fylkesrådmannen meiner at alle prosjekta vil komme ut med ein positiv balanse mellom fordelar og ulemper, men at denne balansen er markert dårlegare for Holen kraftverk og Snauedøla kraftverk enn for dei fire andre.

Fylkesrådmannen støttar dei vurderingane som Luster kommune har gjort i si sakshandsaming og likeeins krava om avbøtande tiltak. Fylkesrådmannen ønskjer å forsterke eit pålegg om vurdering til eit generelt krav om å legge kabel i grøft frå alle dei seks kraftstasjonane til den planlagde 66 kV linja Veitastrond-Årøy/Hafslo.

Automatisk freda kulturminne

Fylkesrådmannen kjenner ikkje til registrerte automatisk freda kulturminne innafor områda som vert omfatta av utbyggingsprosjekta. Det kan likevel ikkje utelukkast at det ligg til no uregistrerte automatisk freda kulturminne under markoverflata. Fylkesrådmannen ber difor om at dei som skal gjere arbeid i marka vert gjort merksam på følgjande:

"Ein har plikt til å vise varsemd og til straks å melde ifrå til Kulturavdelinga dersom ein under jordarbeid skulle støyte på automatisk freda kulturminne, jf. Lov om kulturminne § 8, 2.ledd."

Kulturminne frå nyare tid:

Gamle stolar og stølsvegar er å sjå på som svært viktige lokale kulturminne. Det same er steingardar hustufter og andre spor etter tidlegare landbruksdrift. Fylkesrådmannen vil tilrå at rørgater og veganlegg vert lagt på ein slik måte at det ikkje skaper konflikt med lokale kulturminne. Der steingardar og stølsvegar likevel må kryssast med rørgate eller veg, må kulturminne og området rundt restaurerast på ein god måte.

Fylkesrådmannen vil i tillegg knyte slike merknader til dei seks prosjekta:

[...]

Holen kraftverk

For å oppretthalde elva som landskapselement er det i søknaden forslått slepping av minstevassføring på 110 liter/sek om sommaren (1.5-30.9). Det er berekna at produksjonstapet på grunn av dene tappinga vil bli 0,8 GW. Det er også berekna at slepping av 230 liter/sek vil redusere produksjonen med ytterlegare 0,5 GWh. Elva er eit viktig landskapselement og er godt synleg frå vatnet og frå østsida der fylkesvegen går. Fylkesrådmannen rår difor til at minstevassføringa vert sett til om lag 200 liter/sek. Ut frå tilsvarende omsyn er fylkesrådmannen negativ til at det er planlagt rørgate i dagen over ei svært synleg strekning på 550 meter. Fylkesrådmannen meiner at heile rørgata mellom inntak og kraftstasjon må nedgravast/tildekkast eller leggst i tunnel. Fylkesrådmannen vil elles peike på at støydemping er viktig slik at støy ikkje får bre seg utover vatnet.

6. KONKLUSJON/TILRÅDING

Fylkesrådmannen rår til at konsesjon vert gitt for dei seks omsøkte kraftverka på visse vilkår, basert på at dei økonomiske fordelane av tiltaka vert større enn ulempene og at kraftverka vil styrke næringsgrunnlaget lokalt.

[...]

Sogn og Fjordane turlag uttaler i brev av 23.04.2007:

"Friluftsliv i det aktuelle området:

Veitastrond er eit av dei aller viktigaste friluftsområda rundt Jostedalsbreen. Dette gjeld både lokalt, regionalt, nasjonalt og internasjonalt. Området er ikkje gjennomkommersialisert og prega av masseturisme slik som i Briksdalen og til dels i Jostedalen (Nigardsbreen), og dette er med på å gjere Veitastrond mykje meir attraktivt både for norske og mange utanlandske turistar og friluftsfolk.

For "folk flest", norske og utanlandske, er Austerdalsbreen det viktigaste turmålet. Og det er mange som går der, mange fleire enn ein får inntrykk av når ein snakkar med Veitastrendingar. Men der er ikkje masseturisme. Underskrivne sakshandsamar har sidan 1969 vore i Veitastrond omlag 50 gongar (d.v.s. fleire gonger for året mange år, ingen gongar nokre ganske få år), og har gått mykje meir på Austerdalsbreen enn 90 - 95 % av Veitastrendingane. På ein fin sommardag for 2 - 3 år sidan, talde eg for moro skuld opp kor

mange eg såg inne/nesten inne ved brekanten. Eg talde 85 personar, men det må ha vore langt over 100, for eg inne på breen omlag 4 timar midt på dagen, og på den tida var trafikken av turistar truleg aller størst.

Sogn og Fjordane Turlag og medlemslaga våre har fleire turar i/til/frå Veitastrond kvart år. I tillegg har DNT-lag frå andre delar av landet, turar der. Mellom anna har DNT sentralt hatt "Base camp" på Tungestølen både for born/familiar og for ungdom, i fleire år. Bregruppa i Oslo og Omegn Turistforening har også turar til/frå Veitastrond/Tungestølen.

Dei aller viktigaste turrutene er:

- *Til Austerdalsbreen. Fleire tusen går dit kvart år. Ei fin, viktig, men sjølvsagt mykje mindre brukt rute, er å halde fram vidare til Kvitesteinsvarden og Briksdalen.*
- *Langedalen og rutene over breen til/frå Fonn i Stardalen og Flatbrehytta i Fjærland.*
- *Snauedalen, og gjennom Snauedalen til Fjærland, eller omvendt.*

I tillegg til desse 3 hovudferdselsårane for "fot- og brefolket", er det også ei heil rekkje andre turruter både rundt Tungestølen, nede i/frå Veitastrondsbygda, og med utgangspunkt frå ulike stadar langs Veitastrondsvatnet. Veitastrond er kort og godt eit eldorado for friluftsliv og naturoppleving, både for lette familieturar og for dei mest krevjande fjell- og breturar. Vi er mange som kjem attende dit gong etter gong!

Av dei no konsesjonssøkte kraftutbyggingane, er det Snauedøla kraftverk som er i sterkast konflikt med friluftslivet. Dette fordi ei av hovudturrutene, den gamle og veldig tradisjonsrike ruta over til Suphelledalen i Fjærland, går der.

Reiselivstilbodet i Veitastrond:

Av Luster kommune sin kommunedelplan for småkraftverk, kan ein få inntrykk av at Tungestølen Turisthytte (som er svært viktig for brevandrarar og friluftsfolk elles,) er den einaste reiselivstilknytte verksemda i Veitastrond, og dette er brukt som argument for at elvane nede i bygda er plasserte i "Grøn sone". Vi er forundra over at kommunen tilsynelatande har så liten kunnskap om næringslivet i eigen kommune, og skal gje nokre tilleggssopplysningar.

Nede i bygda er det 3 overnattingsverksemdar som vi har kjennskap til. (Det kan vere fleire.):

- *Nesøyane Gjestegard. Sjå www.home.no/nesoyane/.*
- *Veitastrond Hytteutleige. Sjå www.sognefjord.net/kristina/.*
- *Wenche Elisabeth Hoel, Vårstølen. Tlf. 57 68 66 80/928 41 644. Satsar internasjonalt.*

Veitastrond Hytteutleige sine hytter ligg nær ved det planlagde Snauedøla kraftverk. Wenche Elisabeth Hoel si verksemd ligg også nokså nær, på motsett side av hovudelva.

Andre reiselivstilknytte verksemdar i Veitastrond som vi kjenner til:

- *Breporten. Breføring på Austerdalsbreen. Sjå www.breporten.no.*
- *Jaktutleige. Sjå www.jakt.ws.*
- *Veitastrond gardsysteri, Oddvar og May Ruth Neset. Produksjon av geitost.*
- *Brandøy gård, Edith og Edvin Flugheim. Geitostproduksjon.*

- Elvebakken gardsysteri, Jens og Bjørg Heggstad. Geitostproduksjon.
- Triobakst. Flatbrødproduksjon.
- Andre ting: Eit nyetablert ridesenter er i ferd med å kome i drift. Det vert produsert rømmegraut, mellom anna for sal på Tungestølen Turisthytte. Kafeen i tilknytning til butikken i Veitastrond.

Sjølvs om verksemdene er små, er reiseliv i sum ei ganske viktig næring i Veitastrond, og med den eineståande naturen ein har i bygda, er potensialet for vidare satsing stort.

Det er planar om at vegen mellom Hafslo og Veitastrond skal bli Nasjonal turistveg. Vi har ikkje kjennskap kvar desse planane "ligg i løypa" akkurat no, men viss denne turistvegen blir etablert, vil det bety ei betydeleg marknadsføring av Veitastrond som turistmål.

Generelle synspunkt på dei 6 utbyggingane:

Alle utbyggingane er i større eller mindre grad i konflikt med friluftsliv og reiseliv. På den andre sida vil kraftutbygging gje folk i bygda, og nokre utanfor bygda, gode inntekter, som, i alle fall i ei viss grad, kan styrke busetnaden i bygda. Men for omfattande og skjemmaende utbygging kan redusere potensialet for vidare utvikling av reiselivet, og dermed på litt lang sikt svekke grunnlaget for busetnaden i bygda. Det er derfor svært viktig å finne den rette balansen i utbyggingane. Ein må ikkje bygge ut absolutt alle elvar som kan utbyggast. Nokre må kunne renne fritt som før. Dei utbyggingane som vert gjennomførde, må gjerast mest mogeleg miljøvenlege, og det må leggjast vekt på god vassføring om sommaren når bygda er mest attraktiv for friluftsliv og reiseliv.

Nokre moment vi meiner bør leggjast stor vekt på for å gjere utbyggingane miljøvenlege og lite skjemmaende:

1. *Demningane må gjerast minst mogeleg synlege, til dømes ved god plassering i terrenget og ved innstøyping av/forblending med naturstein. Eventuelt ved bruk av farga betong i tillegg.*
2. *Alle rørgater må gravast ned, eller borast gjennom fjell. Rørgate i dagen slik det er søkt om for Holen kraftverk, er fullstendig uakseptabelt, der må det nyttast borettunnel! Det må leggjast stor vekt på revegetering av rørgatetraseane, slik at dei vert minst mogeleg synlege snarast råd.*
3. *Dei vegane som det er heilt turvande å bygge, må gjerast om til "køyresterkt terreng" etter utbyggingane, slik at dei vert grøne og lite synelege. Køyresterkt terreng er fullt ut tilfredsstillande som traktorvegar for tilsyn med demningane og for eventuelt uttak av skog. Nokre av dei kan også verte attraktive som turvegar både til fots og på ski. Køyresterkt terreng er vanlegvis mindre utsett for erosjon enn grusvegar. Permanente grusvegar må ikkje tillatast lenger enn fram til dei kraftstasjonane der ein treng det.*
4. *For landskap, friluftsliv, reiseliv og biologisk mangfald, er det viktig at elvane har god vassføring om sommaren. Dette oppnår ein dels ved gode minstevassføringar, minst 10% av gjennomsnittleg sommarvassføring, og aller mest ved at den maksimale slukevna i kraftstasjonane ikkje vert for stor. For 5 av dei 6 kraftverka er det søkt om svært stor maksimal slukevne, og med eit mogeleg unntak for Uiladøla kraftverk, som har den minste konsesjonssøkte maksimale slukevna, må slukevna for alle*

utbyggingane reduserast kraftig. For å sikre ein god "dynamikk" i elvane også etter utbygging, må slukevna ikkje overstige 150 % av gjennomsnittsvassføringa.

- 5. Det må leggjast stor vekt på støydemping av kraftstasjonane, uansett kvar dei er plasserte. For friluftsliv, er kraftstasjon-"hyling" svært negativ for naturopplevinga! At utforminga og plasseringa av kraftstasjonane vert god, reknar vi som sjølv sagt i dag.*
- 6. Det er ønskjeleg at nye 22 kV kraftiliner i størst mogeleg grad vert lagde i kabel i staden for at det vert nytta luftiliner.*

Av dei 6 utbyggingane, reknar vi utbygging av Snauedøla som den klårt mest konfliktfylte. Den er den mest synlege og markerte av elvane, og er i sterk konflikt med friluftslivet. Den er også i stor konflikt med reiselivet, der den ligg nær ved og godt synleg frå 2 av turistovernattingsstadane i bygda, og godt synleg frå bommen der alle som skal innover mot Tungestølen og Nyestølen må stoppe. Vi meiner at Snauedøla ikkje bør byggast ut uansett avbøtande tiltak. Ei elv er minimum av det som må få renne fritt i dette eineståande fine landskapet! Holen kraftverk oppfattar vi også som svært konfliktfylt i konsesjonssøkt form, der det ligg svært godt synleg frå det som etter kvart truleg vert ein ny Nasjonal turistveg. Men for dette kraftverket er det mogeleg å gjere endringar som gjer utbygging mindre uakseptabel. I det etterfølgjande skal vi omtale dei einskilde kraftverka.

[...]

Holen kraftverk:

Holen kraftverk fører til store naturinngrep, med sterkt redusert vassføring i elva, røyrgate i dagen, regulering av Holetjørni m.m., samstundes som det ligg svært godt synleg frå ein viktig turistveg. I konsesjonssøkt form meiner vi at Holen kraftverk er fullstendig uakseptabelt!

Ved å stille krav om sterkt forbetra miljøtilpassingar kan utbygginga bli meir akseptabel. Nokre krav det mellom anna vil vere naturleg å stille:

- Inntaket må ikkje vere på høgre nivå enn noverande nivå på Vetletjørni. I følgje konsesjonssøknaden er dette kote 409. Inntaket må altså ligge så lågt at Holetjørni ikkje vert påverka av utbygginga på nokon måte.*
- Inntaket og dammen må lagast mykje mindre enn det som er konsesjonssøkt, og må kamuflerast godt i terrenget. Det bør vere eit krav at det ikkje vert synleg frå vegen på motsett side av vatnet.*
- Det må vere eit absolutt krav at heile røyrgata vert lagd under bakken, og då må boretunnel nyttast på heile eller størstedelen av strekninga.*
- Fossane/stryka nedover mot Veitastrondsvatnet er så viktige som landskapselement både sett frå turistvegen langs vatnet og sett frå sjøve vatnet (som mellom anna vert brukt for friluftsliv,) at det må sleppast ei stor minstevassføring om sommaren, minst 10 – 15 % av gjennomsnittleg sommarvassføring. Vidare må maksimal slukevne for kraftstasjonen reduserast til 140 – 150 % av gjennomsnittsvassføringa.*
- Det må leggjast svært stor vekt på støydemping av kraftstasjonen, slik at støy ikkje breier seg ut over vatnet og over til vegen. Det må vere eit krav at støydempinga skal vere så god at kraftverket ikkje kan høyrast frå vegen! Eit fint utforma og plassert*

kraftstasjonsbygg vil ikkje vere eit særleg stort framandelement ved vatnet, men "kraftstasjonshyling" vil vere det, også om lydnivået er relativt lågt!

- *I staden for å skifte til tjukkare tråd på den eksisterande lufilina over vatnet, meiner vi at det bør leggest kabel over vatnet slik at den eksisterande lufilina kan rivast. Det vil vere ei positiv miljøforbetring for å "kompensere" miljøulempene kraftverket har.*

Viss det ikkje kan stillast så strenge miljøkrav, meiner vi at konsesjonssøknaden bør avslåast!"

Naturvernforbundet i Sogn og Fjordane uttaler i brev av 10.04.2007:

"Prinsipielt om søknadene og Veitastrondi

Veitastrond er ei jordbruksbygd som strekker seg inn mot Jostedalsbreen. Bygda er også ei turistbygd med fleire mykje nytta oppgangar til Jostedalsbreen og fleire kjende brearmar med Austerdalsbreen som den mest kjende. Bygda har også ei kjend turishytte, Tungestølen. Veitastrond skulle ha svært gode føresetnader for å bygge reiselivet og turistferdsla vidare ut med sin nærleik til Jostedalsbreen, og desse søknadene om småkraftverk må vurderast nøye i samanheng med konsekvensar for natur og reiseliv.

Det har vore stor fråflytting frå Veitastrond dei seinare åra av fleire årsaker, men truleg helst på grunn av den almenne nedgangen i sysselsettinga i jordbruket. Ei slik småkraftutbygging kan nok gje ein del inntekter til bygda, og vi ynskjer ikkje å seie nei til alle søknadene. På den andre sida vil også ei bygging av desse kraftverka endre naturtilhøva i stor grad og dermed redusere opplevinga av landskapet både for dei fastbuande og dei som vitjar bygda. Først og fremst av omsyn til dette vil vi også seie nei til eit par av dei prosjekta som etter vår meining vil ha størst negative konsekvensar.

Frårår bygging av to av kraftverka

Dei to søknadene som vi seier nei til, er Snauedøla kraftverk, utbygger grunneigarlaget, og Hola kraftverk (er vel det korrekte namnet!), utbygger Luster Småkraft. Snauedalen er ein flott og hengande u-dal, og elva Snauedøla stuper seg ned i fossestryk i terskelen ned mot hovuddalen. Elva er her såleis svært synleg i landskapet og ein svært viktig del av landskapsopplevinga. Dette området er også mykje nytta til friluftsliv med m.a. sti gjennom Snauedalen over til Fjærland og stor ferdsl til Tungestølen og vidare mot Austerdalsbreen og Langedalsbreen. Rapporten nemner at ei utbygging vil ha "lite verknad" for brukarinteressene, dvs. i samanheng med friluftsliv og turisme. Dette er ein konklusjon vi slett ikkje kan vere samde i. Vi meiner tvert imot at denne elva og fossestryka har stor verdi for alle som vitjar området.

Vi går også imot bygging av Hola kraftverk. Yngsdalen på vestsida av Veitastrondsvatnet er også ein svært vakker og karakteristisk u-dal med ein bratt terskel ned mot vatnet. I denne terskelen er også Yngsdalselvi svært synleg i landskapet og stuper seg ned mot vatnet i fine fossefall. Rapporten seier også at "områdets landskapsmessige verdi må tilsies å være stor, og Yngsdalselvi utgjør et viktig landskapselement i prosjektområdet. Det vert også sagt at rørleidningen må gå i dagen ned mot vatnet, noko som vil "forringe landskapsbildet i betydelig grad". Alt dette skulle såleis tilseie at konsekvensane for landskapet ville bli svært store ved ei kraftbygging, og ei svært lita minstevassføring vil ikkje bøte på dette. Rapporten

seie også at "tiltaket gir liten negativ konsekvens for brukerinteressene". Dette er ein konklusjon vi ikkje kan vere samde i. Denne elva og fossane er som sagt svært synlege for alle som ferdast her, og vi trur at landskapsopplevinga vil bli mykje redusert ved ei utbygging.

Om dei fire andre kraftprosjekta

Vi kan akseptere bygging av dei 4 andre småkraftverka, dvs, Eldeelvi kraftverk, Svardøla kraftverk, Vette Svardalen kraftverk og Utladøla kraftverk. Vi er noko tvilande til om Eldeelvi kraftverk bør byggast, men denne elva er etter måten lite synleg i landskapet, og området er elles heller lite nytta til friluftsliv og ferdsel elles. Dei andre tre kraftverka ser ut til å vere mindre problematiske sett ut frå omsynet til landskap og friluftsliv m.m.

Konklusjon

Vi går såleis mot bygging av Snauedøla kraftverk og Hola kraftverk ut frå dei grunnane vi har nemnt. Vi meiner likevel at det ut frå omsynet til næringslivet og busettinga på Veitastrond bør akseptrast at dei andre kraftverka blir bygde, og at dette kan gje inntekter til bygda. Uthyggarane vil sikkert då hevde at ei redusert utbygging også vil redusere lønsemda ved utbygginga. Dette kan så vere, men vi meiner at også tapet ved ikkje minst landskapsopplevinga og dermed tapet for t.d. friluftsliv og turisme må gå inn i dette reknestykket, og då må det kunne forsvareast at nokre av dei mest verdfulle elvane blir "sparde" og tekne vare på for ettertida."

Statnett SF uttaler i brev av 10.04.2007

[...]

"Den planlagte kraftproduksjonen i området er planlagt innmatet på 66 kV ledningen Årøy-Leirdøla som mater inn mot Leirdøla transformatorstasjon. Med 53 MW ny kraftproduksjon i det aktuelle området vil Statnetts 160 MVA 66/300 kV transformator i Leirdøla bli overbelastet i visse perioder. Dette vil først å fremst være tilfelle i lavlastsituasjoner (sommerhalvåret) når produksjonen i området er høy. Dette er også påpekt i Luster Energiverks søknad (side 14). Ifølge søknaden vil transformatoren i perioder bli 13 % overbelastet. Dette innebærer en effekt på om lag 21 MW. Etter det vi forstår er det nå seks kraftverk med installert effekt på 34 MW som konsesjonsbehandles. Statnetts 160 MVA transformator vil i så fall i perioder gå fullastet.

Med eksisterende kraftforbruk i området synes Statnetts installerte 300/66 kV transformator på 160 MVA i Leirdøla ikke å begrense produksjonen i de omsøkte kraftanleggene med 34 MW produksjonskapasitet. Transformatoren vil imidlertid i perioder bli utnyttet maksimalt slik at det neppe er mulig å installere mer ny kraftproduksjon i området uten at dette medfører periodevis produksjonsbegrensninger.

Statnett registrerer økende aktivitet med hensyn til planer om ny småkraftproduksjon. En viktig utfordring som må håndteres er begrensninger i kraftnettet. Disse begrensningene kan både oppstå på distribusjons-, regional- og sentralnettetsnivå. Statnett er opptatt av at det legges til rette for samfunnsrasjonelle løsninger."

Oddvar Yndesdal i uttalelse av 15.05.2008

"Viser til telefonsamtale tidligere i dag vedr. ovennevnte og gjør på nytt oppmerksom på at påstanden om at Holetjødni har vært tappet ned 0,5 meter ikke er riktig. Således blir det feil å hevde at en kan heve vannet 0,5 meter opp til gammelt nivå. Maksimal ny høyde på Kote 410 vil sannsynligvis være nesten 1 meter for høyt slik at de oppdyrkede jordene tilhørende gård 129 bruk 1 og 2 blir neddemt. Dette er svært uheldig og har ingen interesse for oss. Vi er i utgangspunktet positiv til utbyggingen men mener at Holetjødni maks kan heves 20-30 cm slik at jordene ikke blir oversvømmet, og at denne vannstanden holdes konstant fra 1. Mai til 1. Desember som foreslått. Dersom en trenger 1 meter å regulere vannet på må en heller grave ut litt i bunnen på utløpet. Konsekvensen vil en tydelig kunne se ved befaringen du nevnte, og vi vil gjerne være med dersom det passer"

Albert Yndesdal uttaler i brev av 10.04.2007:

"Dette brevet er skrevet på vegne av Magnus Yngsdal og undertegnede som begge er grunneigara av garden Yndesdal og heile Yndesdalen i Luster kommune.

Alle er gjort kjent med at Luster Småkraft AS har søkt om å bygga eit kraftverk i nederste del av Yndesdalselva, Hole-elva ved å nytta fallet på 238,5 m frå Holetjødni ned til Veitastrondvatnet. Me veit at kraftselskapet Småkraft AS har utarbeidd ein utbygningsplan for Yndesdalselva med 3 alternativ

Alternativ A frå kote 500 til Veitastrondvatnet som jev ein årsproduksjon på 26,6 GWh til ein pris på kr. 1,82/kWh. Alternativ frå kote 410 Holetjødni Veitastrondvatnet som jev 19,4 GWh pris 2,11/kWh og Alternativ C frå kote 539 som jev 29,6 GWh til ein utbyggingspris på 1,76/kWh. Det beste alternativet frå kote 539 treng ein liten grensejustering av østgrensa av yngsdal naturreservat. Flytting av denne grensa ligg til vurdering i Hordaland miljøvernnavdeling, på grunn av at det er slektskap mellom miljøvern sjefen i Sogn og Fjordane og meg. Korespondanse vedrørande denne grensejusteringa legg eg ved.

Det er feil det Småkraft skriv i utgreiinga si at Holetjødni har vore senka. Holetjødni har aldri vore senka. Det er dei to bruka i yndesdal som eig 99 % av det område som vert neddemt eller forsumpa ved ei heving av Holetjødni ,med ein halv meter. På ved den flate sletta på nordsida av Holetjødni er det 35 Da dyrka jord som dei 2 bruka i Yndesdal eig om lag halvparten kvar. Miljøvernnavdelinga har og registrert ein verneverd skog som veks på begge sider av begge sider av Yndesdalselva, der elva renn ut i Holetjødni. Me trur heller ikkje at miljøvernet i fylke vil godta noko regulering av vannstanden i Holetjødni. Eigarane av bruka i Yndesdal vill heller ikkje ha noko neddemming eller forsumping av det flate oppdyrka område på nordsida av Holetjødni, når det finst billigare og bedre alternativ, som og jev mindre skade i naturen. Me vil tilrå Luster småkraft AS å venta med disse utbyggingsplanane til me får klarlagt om me får bygga ut det beste og mest lønsame alternativet som jev minst skade i naturen"

Albert Yndesdal har også uttalt seg i brev av 10.09.2008:

Høringsuttalelsen inneholder de samme momentene som høringsuttalelse av 10.04.2007. I tillegg har han beskrevet naturreservatet og hvordan det ble vernet, samt lagt ved en del bilder og kart som illustrerer før og etter at Yngsdal naturreservat ble etablert.

Søkers kommentar til høringsuttalelsene

Luster småkraft AS har i brev av 08.07.2008 kommentert de innkomne høringsuttalelsene slik:

"Luster Småkraft (LS) kommenterer ikkje den enkelte, men samlar kommentarane i aktuelle tema.

Samandrag av merknadane

Luster kommune

Vasstanden i Høletjørni må haldast stabilt på HRV i sommarhalvåret. Kabelen over vatnet bør, med tanke på fuglereservatet lengre ned i vassdraget, spiralmerkast.

Sogn og Fjordane fylkeskommune.

Saka vart utsett i møtet i fylkesutvalet den 04.07.07. I oversending datert 10.07.07 skriv fylkeskommunen: "Fylkespolitikarane er også interesserte i å få søkjarane sine vurderingar av fylkesrådmannen sine forslag om krav til minstevassføringar, dvs. konsekvensar for produksjon og økonomi. Dette gjeld spesielt dei mest marginale prosjekta, så som Utladøla. Alle forslaga om auka minstevassføring gjeld sommarsesongen, jf. søknadene". I framlegg til vedtak til møtet i fylkesutvalet går det fram at det bør sleppast ei minstevassføring på 200 l/s ved inntaket. Dette er altså meint om sommaren. Røyrgate må nedgravast eller erstattast med tunnel/sjakt.

Fylkesmannen i Sogn og Fjordane.

Elva er eit viktig landskapselement. Det må difor sleppast ei minstevassføring på 5 percentil både sommar og vinter, dvs. 540 og 80 l/s.

Røyrgate i dagen er særst uheldig. Denne bør difor gravast ned.

Høletjørni må ikkje regulerast.

Nettilknytning må skje ved kabel lagt i Veitastondsvatnet – ikkje luftstrekk.

Kantvegetasjonen langs elva må takast vare på,

Utbygginga må gjennomførast skånsamt med tilstelling så snart råd er.

Naturvernforbundet I Sogn og Fjordane

Går i mot utbygginga fordi elva er eit viktig landskapselement.

Sogn og Fjordane Turlag.

Meiner at utbygginga slik som konsesjonssøkt er fullstendig uakseptabel.

Inntaket må ikkje vere høgare enn noverande nivå på Vetletjørni. Dvs. kt. 409.

Heile røyrgate må nedgravast eller det må nyttast tunnel/sjakt.

Restvassføringa om sommaren må vere minst 10 – 15 % av gjennomsnittleg vassføring.

Slukeevna må reduserast til 140 – 150 %.

Nettilknytning må skje ved kabel lagt i Veitastrondsvatnet – ikkje luftstrekk.

Kommentarar frå Luster Småkraft

Minstevassføring og slukeevne.

Slukeevna er valt ut frå ei førebels optimalisering av anlegget. Investeringsane for fleire av komponentane blir store uavhengig av slukeevna. Me ser det som uaktuelt å endre på slukeevna for anlegget.

I konsesjonssøknaden for Holen kraftverk er det foreslått å sleppe ei minstevassføring lik allminneleg lågvassføring om sommaren (01.05. – 30.09.). Q_{all} er berekna til 110 l/s.

Me har rekna på kva ei slepping av minstevassføring om sommaren lik 16 l/s (alminneleg lågvassføring) og 50 l/s (fylkesrådmannen si tilråding) vil ha å seie for produksjonen. Vidare har me rekna på korleis ei vasslepping på 5 percentil (Fylkesmannen si tilråding) vil ha å seie for produksjonen. (NVE kommentar: Disse tallene ser ut til å være klippet ut fra søknaden om Utladøla, men uten betydning, da tabell nedenfor er på de foreslåtte verdiene av høringsparten).

Resultatet er vist i tabellen under. I forhold til konsesjonssøknaden skal ein merke seg følgjande:

- *Det er gjennomført ei ny hydrologisk berekning, men basert på same vassmerke (VM 75.28 Feigumfoss). Denne berekninga gjev ca. 1,0 GWh større vinterproduksjon, men tilsvarende mindre sommarproduksjon slik at årsproduksjonen blir tilnærma den same.*
- *Tabellen er utan magasin, sjå kap. under om "regulering Holetjørni".*

Minstevannføring		Produksjon GWh		
Vinter (l/s)	Sommar (l/s)	Vinter	Sommar	Sum
0	0	4,44	20,56	25,00
0	110	4,44	20,07	24,51
0	230	4,44	19,53	23,97
80 (5 percentil)	540 (5 percentil)	3,75	18,13	21,88

Ved å sleppe ei minstevassføring på 5 percentil heile året blir produksjonstapet på 2,7 GWh eller 10,7 % i forhold til omsøkt.

Dette vil auke utbyggingskostnaden frå 2,25 til 2,51 kr/KWh. I tillegg vil kabling over Veitastrondsvatnet og truleg nedgraving av røyrgate fordyre prosjektet.

Det bør difor ikkje stillast krav om større minstevassføring enn 200 l/s om sommaren slik Sogn og fjordane fylkeskommune ber om.

Regulering Holetjørni.

Me registrerer at dei fleste uttalane går mot regulering av Holetjørni. Me har gjennomført ei ny utrekning som viser at den føreslegne reguleringa vil ha heller lite å seie for kraftproduksjonen. Me planlegg difor eit anlegg utan regulering med høgde på topp dam = dagens vasstand på Holetjørni = kt. 409,5. Vanlegvis vil ein køyre kraftverket mot ei høgde som ligg ca. 20 cm under topp dam. Dvs. mot kt. 409,3. Vasstanden i inntaksmagasinet vil difor liggje midt mellom dagens høgde i Holetjørni og Vetletjørni.

Røyrkata.

I konsesjonssøknaden er det foresett at ein stor del av røyrkata blir lagt på konsollar oppå terrenget. Etter at konsesjonssøknaden vart skriven har Luster Småkraft/Småkraft hausta fleire røynsler i å leggje røyrkata i vanskeleg terreng, f. eks. i Vanndøla kraftverk og Øyrabekken kraftverk. Ut frå desse røynslene vurderer me terrenget slik at det bør vere mogeleg å grave/sprengje ned røyrkata på mestedelen av strekninga. Unnataket er eit kortare parti på ca. 50 m mellom kt. 320 og 350. Her legg me opp til å bruke røyr lagt på konsollar.

Vegetasjon langs elva.

Nærområdet til elva blir svært lite berørt då røyrkata blir liggjande eit godt stykke frå elva.

Linjetilknytning.

I dag er det ei 22 KV linje i luftstreck over vatnet. Linja må derimot forsterkast når Holen kraftverk er bygt. Fleire av uttalane krev at linja må leggjast som kabel i vatnet. Ut frå det me i dag veit om botnforholda vil me også gå inn for kabel i vatnet. Dersom detaljplanlegginga avdekkar vesentlege meir problematiske forhold enn det me forventar, må me kunne revurdere dette.

Me vil elles peike på at dersom linja blir lagt i Veitastrondsvatnet, vil dette vere ei klar miljøforbetring”

Søkers vurdering av vannvei i tunnel**”Bakgrunn:**

Hola kraftverk er omsøkt i konsesjonssøknad datert 13.12.06 med ein installert effekt på 8,1 MW (slukeevne på 4,06 m³/s (200% av middelvassføring)). Inntaket er planlagt på kote 409 og kraftstasjonen er planlagt ved kote 172. Vassvegen er planlagt delvis nedgraven på til saman 700 meter.

Basert på høyringsfråsegn har NVE bede tiltakshavar å vurdere eit tunnelalternativ for Hola. Tiltakshavar har henta inn budsjettprisar frå entreprenørar og vurderer konsekvensen av ei slik tilpassing av konsesjonssøknaden

Økonomi:

Aktuell teknisk løysing er basert på inntak som planlagt med overføring til sjakt. Opprøpping av fullprofilkrune er mest aktuelt. Sjakta er utrekna til ein lengde på kring 275 meter. Det er teke høgde for kring 60% fjelloverdekning. Rundt overgangen til tunnel vil ein måtte etablere proppen og føre vatnet med trykkroyr til kraftstasjonen (410 meter). Tunnelen vil måtte ha eit

tverrsnitt på 18-20m² og vere kring 425 meter lang. Tunnelalternativet vil ikkje endre kraftstasjon og linjetilkopling.

Figur 1: Terrengprofil med innteikna sjakt og tunnel.

[...]

Arbeid med inntak og sjakta vil måtte skje veglaust med helikopter som hovudtransportør.

Basert på innhenta budsjettprisar og erfaringsprisar på sjakt og tunnel, samt vurdering av transportsystemet, er kostnadsoverslaget justert (per 01.01.09). Dette er sett opp saman med overslaget i konsesjonssøknaden.

	Konsesjonssøknad	%	Justert med tunnel	%
Reguleringsanlegg	4 100	7 %	4 715	7 %
Overføringer	0	0 %	0	0 %
Driftsvassveg	8 900	16 %	13 589	19 %
Kraftstasjon, bygg	3 000	5 %	3 450	5 %
Kraftstasjon, maskin/elektro	16 000	29 %	18 400	25 %
Transportanlegg. Kraftlinje	12 500	23 %	17 628	24 %
Div kost busetnad/bygg/verkstad	0	0 %	0	0 %
Landskapspleie	0	0 %	0	0 %
Uføreset	5 000	9 %	5 778	8 %
Planlegging administrasjon	3 600	7 %	5 085	7 %
Erstatningar	0	0 %	0	0 %
Finanskost	1 900	3 %	3 604	5 %
Sum	55 000	100 %	72 248	100 %
 Produksjon (GWh)	 24,5		 24,5	
Utbyggingskostnad (kr/kWh)	2,24		2,95	

I utgangspunktet er dette eit økonomisk gunstig prosjekt. Prosjektområdet er utan vegtilkomst og transportsystemet vert ei utfordring. Etablering av røyrgate vil gje lettare transport til inntaksområdet. Tunnelalternativ vil gjere arbeid i inntaksområdet heilt avhengig av helikoptertransport. Ei anna utfordring økonomisk er linjekostnadane. Det er ei ny 66kV linje som er omsøkt, men det er ennå usikkert på kor mange anlegg denne kostnaden vil kunne delast på. "Justert med tunnel" er basert på anleggsbidrag frå dei anlegga som er omsøkt saman med linja.

Innsynet mot kraftanlegget:

Dei auka kostnadane ved tunnelanlegg må vurderast mot den positive effekten tilpassinga gjer.

Produksjonsmessig vil ikkje eit tunnelalternativ har nokon effekt. Forholdet til biologisk mangfald vil og i liten grad verta endre då ein i hovudsak påverkar granskog med ei røyrgate. Dei registrerte verdiane knytt til biologisk mangfald er knytt til Holetjørni (miljørapporten). Konsekvensen for fiske vert heller ikkje endra.

Effekten av ei tilpassing til tunnelalternativ vil vere knytt til synlegheita av sjølve anlegget etter ferdigstilling. Vassmengda i vassdraget vil ikkje endre seg ved eit tunnelalternativ. Synlegheita av røyrkata vert redusert ved eit tunnelalternativ.

Det er ikkje fast busetnad i området rundt elva frå Holetjørni, men det er nokre hytter. Området er mest synleg frå Veitastrondsvatnet og motsett side. Her er to hytter og fylkesveg 337 til Veitastrond. Det er ingen turstiar i området som vert nytta i nemneverdig grad.

Den positive effekten av tunnelalternativet er dermed i hovudgrad knytt til opplevinga frå fylkesvegen. På vedlagt kart er det markert kva deler av vegen kor ein har innsyn til prosjektområdet (raudt). Parsellane har ulikt innsyn til prosjektområdet. Vedlagt bilete (bilete 1-5) viser innsynet frå dei ulike punkta som er markert i kartet. På bileta er røyrkata grovt teikna inn. Der røyrkata går gjennom granskogen og ein ikkje ser rett inn på ho, vil påverknaden vere liten og er ikkje markert. På vedlagt kart er den delen av vegen kor ein ser rett inn på røyrkata markert med blått.

Kring av 2,4 km av fylkesveg 337 har innsyn mot prosjektområdet. Kring 0,9 km av dette ser rett mot prosjektområdet og vil sjå heile røyrkata. Vegen frå Hafslo til Veitastrond (fylkesveg 337 er 34 km lang. Parsellen mellom Moane og Veitastrond (blant anna forbi Hola) har ein årsdøgtrafikk på 150. Til samanlikning har første del av fylkesveg 337 til Hafslo ein årsdøgntrafikk på 1600 (Statens vegvesen 2008).

Konklusjon:

Tiltakshavar vurderer usikkerheitene ved kostnadane med prosjektet som relativt store grunna veglaus tilgong og dyr linjebygging. Eit tunnelalternativ vert dyrare og auke usikkerheita. Tiltakshavar meiner og at eit tunnelalternativ har avgrensa samfunnsmessig positiv effekt. Tiltakshavar ynskjer å vurdere alternativ med tunnel etter detaljprosjektering og innhenting av anbod."

Norges vassdrags- og energidirektorats (NVEs) merknader

Om søker

Søker er Luster Småkraft AS som eies av Luster Energiverk AS og Småkraft AS. Luster Småkraft AS ønsker å bygge og drifte det planlagte kraftverket som skal nytte fallet i Yngsdalselvi mellom kote 409,5 og 171,5 slik planene nå foreligger.

Søknaden

Det søkes om tillatelse etter vannressursloven § 8 til å bygge Holen kraftverk.

Det er vidare søkt om tillatelse etter energiloven til bygging og drift av nødvendige elektriske anlegg, samt etter forurensningsloven for å gjennomføre tiltaket.

Søknaden blir behandlet parallelt med 5 andre småkraftsaker i Veitastrondområdet.

Beskrivelse av området

Yngsdalselvi ligger på vestsiden av Veitatrondvatnet, ca. 8 km nordvest for Hafslo. Yngsdalselvi har et nedbørfelt ved inntaket på 28,6 km² og består hovedsakelig av snaufjell, noen små tjern, noe myr og en mindre breandel. Høyeste punkt i feltet er like i underkant av 1650 meter over havet. Elva går bratt ned mot Veitatrondvatnet. I det øvre partiet kan en se en foss med et fritt fall på ca 20-30 meter. Fossen er godt synlig fra veien på motsatt side av vatnet. Videre består elva av små fosser og stryk før den munner ut i vatnet der elva danner et mindre elvedelta. På begge sider av elva er det bratt med mye blokkmark med tynt overdekke. Langs den planlagte rørgata er det et mindre plantefelt av gran, ellers varierer vegetasjonen mye, fra tørre fururabber øverst i influensområdet til mer løvvegetasjon videre ned mot granfeltet. Mellom granfeltet og Veitatrondvatnet ligger et lite gårdsbruk som nå brukes som fritidseiendom. Vegetasjonen er her preget av nitrogenholdig jord. Området er i kommunens småkraftplan markert som gul sone, noe som betyr at området har noen sterke interesser det må tas hensyn til.

Eksisterende inngrep i vassdraget

Det er noen få fritidseiendommer ikke så langt unna vassdraget, ellers er det ingen tekniske inngrep ved den planlagt utbygde strekningen av vassdraget.

Teknisk plan

Inntak

Inntaket er planlagt på kote 409,5 ca. 160 m nedstrøms Holetjørni. Vetletjørni blir hevet med ca 0,5 meter. Det vil bli bygd en betongdam med en maksimal høyde på ca. 6 meter fra elvebunnen og opp. Lengde på damkronen blir på ca. 70 meter. Det var søkt om regulering av Holetjørni med 1 meter, men dette er senere frafalt.

Rørgate ev. tunnel/boring

Rørgate fra inntaket og ned til kraftstasjon får en lengde på ca. 700 meter der ca. 150 meter nærmest inntaket er planlagt gravd ned og resterende ca. 550 meter er planlagt å gå i dagen.

Søker har på oppfordring fra NVE utarbeidet et alternativ der vannvei vil bli lagt i fjell fra kote 410 til kote 171,5 med etablering av ei sjakt på 275 meter og videre i en tunnel med tverrsnitt på 18 - 20 m² og en lengde på ca 425 meter.

Kraftstasjon

Stasjonsbygningen er planlagt plassert på kote 171,5 i bukta ved Holen, ca. 75 meter sør for utløpet av elva. Bygget vil få en grunnflate på ca. 75 m².

Kraftstasjonen er planlagt med en maksimal slukeevne på 4,06 m³/s og minimum slukeevne på 0,2 m³/s. Til sammenligning er middelvannføring ved inntaket beregnet til 2,03 m³/s og alminnelig lavvannføring til 0,11 m³/s.

Elektriske anlegg

Kraftverket vil bli installert med en generator med effekt 8,1 MW, ytelse på 9 MVA og en spenning på 6,6 kV. Transformatoren får en ytelse på 9 MVA og en omsetning på 6,6/22 kV. Kraftverket vil bli

koplet til 66 kV nettet med en 1500 meter langt kraftlinje fra kraftstasjonen til planlagt 66 kV linje som er omsøkt i egen konsesjon.

Veier

Det er planlagt å bygge en permanent vei fra planlagt kairamp til kraftstasjon og midlertidige anleggsvei til inntak i byggetiden. Ellers er anlegget planlagt å forbli veiløst etter en ev. utbygging.

Massetak og deponi

Hoveddelen av grøftemassene vil bli brukt til gjenfylling og ev. overskuddsmasser vil bli plassert lokalt. Det er planlagt å ta ut nødvendige tilleggsmasser fra lokale masseuttak. Ved etablering av vannvei i tunnel vil det bli ytterligere overskuddsmasser. NVE kjenner ikke til at det er laget noen plan for oppbevaring av overskuddsmasser dersom vannvei blir lagt i tunnel.

Hydrologiske virkninger

Holen kraftverk vil utnytte et nedbørfelt på 28,6 km². Middelvannføringen ved inntaket er 2,03 m³/s og alminnelig lavvannføring er beregnet til ca. 110 l/s. Kraftstasjonen er planlagt med en maksimal slukeevne på 4,06 m³/s noe som tilsvarer 200 % av middelvannføringen. Minste slukeevne er oppgitt til 0,2 m³/s. 5 persentil sommer- ogintervannføring er beregnet til henholdsvis 580 l/s og 80 l/s. Som avbøtende tiltak er det foreslått slipping av minstevannføring på 110 l/s i sommersesongen. Søker ønsker ikke å slippe minstevannføring om vinteren.

En utbygging som omsøkt vil føre til en betydelig reduksjon av vannføringen på den berørte strekningen, men flomoverløp vil tidvis sikre vannføring utover minstevannføringslipp på elvestrekningen.

Produksjon og kostnader

Prosjektet vil gi en årlig produksjon på 24,5 GWh i et midlere år. Dette fordeler seg med 19,1 GWh sommerkraft og 5,4 GWh vinterkraft. Utbyggingsprisen er beregnet til 2,25 kr/kWh i 2006.

NVE har kontrollert de fremlagte beregningene over produksjon og kostnader. Vi har ikke fått vesentlige avvik i forhold til søkers beregninger. Det vil likevel være søkers ansvar å vurdere den bedriftsøkonomiske lønnsomheten i prosjektet.

Arealbruk og eiendomsforhold

Kraftstasjonen med tomt utgjør ca. 2 daa. Trasé for tilløpsrør vil utgjøre 7 daa og inntakskonstruksjon 0,5 daa.

Søker har avtale om alle grunn- og fallrettigheter på utbyggingsstrekningen. Etter at reguleringen av Holetjørni er utelatt synes eiendomsforholdene også å være avklart, jf. Uttalelse fra Oddvar og Albert Yndesdal.

Forholdet til offentlige planer

Kommuneplan

Tiltaket ligger i LNF område. I tillegg kommer det omsøkte prosjektet inn under gul sone i kommunens småkraftplan, som indikerer noen sterke allmenne interesser i området.

Samlet plan (SP)

En separat utbygging av Yngdalselvi er ikke tidligere behandlet i Samlet plan. Vannfallet som er tenkt utnyttet i Holen kraftverk inngår imidlertid som del av Samlet Plan prosjekt nummer 31204 Årøyelva. Dette prosjektet er plassert i kategori I gruppe 3, jf. St. meld. nr. 63 (1984-85), og kan dermed konsesjonssøkes. Dette Samlet Plan prosjektet er planlagt med en installert ytelse på 9 MW og årlig produksjon på 44 GWh. SP-prosjektet innebærer overføring av vann fra Kjerringdalen til Yndesdalselvi og utnyttes av fallet fra Holetjørni til Veitastrondvatnet. Herværende prosjekt vil ikke utelukke en ev. fremtidig overføring og tiltaket er derfor ikke i konflikt med SPs ressursutnyttelse. NVE kan derfor fatte vedtak i saken uten at det er i konflikt med vannressursloven § 22.

Det ble sendt inn en søknad om forenklet behandling av prosjektløsninger i Yngsdalselvi i oktober 2004. Saken ble ikke ferdigbehandlet fordi nedre grense for å inngå i Samla Plan ble hevet til 10 MW eller 50 GWh i februar 2005.

Andre verneplaner

Et større myrområde i Yngsdalen er vernet i henhold til Naturvernloven. Nordvest for influensområdet ligger Jostedalsbreen nasjonalpark, vernet gjennom Naturvernloven. Songndalselvi ligger sørvest for den planlagte utbyggingen, og er vernet mot kraftutbygging. Ingen av disse verneplanene blir berørt av utbyggingen.

Inngrepsfrie områder

Utbyggingen vil ikke påvirke INON områder i særlig grad. Utbyggingen vil slik det er planlagt i konsesjonsøknaden påvirke både INON område sone 1 og 2. Det vil bli et tap av INON områder på 0,4 km² som følge av utbyggingen. Villmarkspregede områder vil ikke bli påvirket. I følge Fylkesmannen mener ferdselsåren innover Yndesdalen bør nedklassifiseres til "sti". Dersom dette skjer vil utbyggingen redusere et større INON område. NVE forholder seg til hva som er dagens status.

Nasjonale laksevassdrag

Utbyggingen berører ikke nasjonale laksevassdrag.

Høring og distriktsbehandling

Nedenfor følger en kort oppsummering av hovedpunktene i høringsuttalelsene.

Luster kommune er positive til utbygging dersom avbøtende hensyn tas, knyttet til størrelsen på minstevannføring og linjetilknytning i bakken.

Kommunen mener at Holetjørni bør holdes på HRV i perioden 1. mai til 1. desember. Linjen mellom kraftstasjon og tilkobling bør legges i kabel for å unngå at fugl kolliderer. Prosjektet ligger i gul konfliktsone, noe som betyr at det finnes noen sterke allmenne interesser det må tas hensyn til.

Fylkesmannen i Sogn og fjordane mener at området har svært stor samlet miljøverdi, og søknaden har stort konfliktpotensial. Dette begrunnes med at influensområdet har stor visuell tilgjengelighet. Området er vanskelig fysisk tilgjengelig og er et relativt urørt område uten store tekniske inngrep. Fylkesmannen mener at det kan gis konsesjon på visse betingelser. Fylkesmannen mener at den foreslåtte minstevannføringen er for liten og minimum 5 persentil verdiene for sommer- og vintersesongen må være igjen i elva. Rørgaten må ikke legges i dagen, og vannveien bør gå helt eller delvis i tunnel. Vannstanden i Holetjørni skal holdes på HRV i perioden 1. mai til 1. september. I tillegg bør strømmen bli ført fra kraftstasjon til tilkoblingspunkt via kabel.

Sogn og Fjordane Fylkeskommune er skeptisk til utbyggingen av Yngsdalselvi, men mener at elva kan bygges ut på visse vilkår. Fylkeskommunen støtter de vurderingene som Luster kommune har gjort i sin høringsuttalelse om avbøtende tiltak. Fylkeskommunen tilknytning i grøft fra kraftverket og til tilkoblingspunkt. Fylkeskommunen mener at det ut i fra landskapsmessige hensyn skal slippes ei minste vannføring om sommeren på 200 l/s ved inntaket. Hele rørgata mellom inntak og kraftstasjon må graves ned, tildekkes eller legges i tunnel. Fylkeskommunen mener også at støydemping av kraftstasjonen er viktig.

Naturvernforbundet i Sogn og Fjordane sier nei til utbyggingen pga. elvas betydning for landskapsopplevelsene i området.

Sogn og Fjordane turlag mener at det er uakseptabelt å legge rørgata i dagen og at det derfor må bores tunnel. Slukeevnen bør ikke overstige 150 %. Turlaget mener at inntaket skal legges nedenfor Holetjørni slik at dette ikke blir påvirket. Dammen må bli mindre og ikke synlig fra veien på den andre siden av Veitastrondvatnet. Turlaget setter som en forutsetning at 10-15 % av sommervannføringen bør slippes forbi inntaket som minste vannføring. Det bør i tillegg fokuseres på støydemping slik at kraftstasjonen ikke høres fra veien på motsatt side av vannet. I tillegg bør eksisterende linje over vannet rives og tilknytning til 66 kV-linje må være via jordkabel. Turlaget mener at søknaden bør avslås hvis disse kriteriene ikke blir innfridd.

Albert Yndesdal som er grunneier i dette området, ønsker ikke en heving av Holetjørni. Han mener at det finnes bedre og billigere alternativ med inntak på kote 539 og kote 500. For å kunne bygge inntak på kote 539 må grensene til Yngsdal naturreservat justeres noe. Flytting av grensene ligger til vurdering hos Fylkesmannen i Hordaland.

Oddvar Yndesdal ønsker ikke at Holetjørni skal heves som omsøkt. Han mener at tjønna maks kan heves med 20-30 cm uten at det skal ha konsekvenser for omkringliggende jorder.

Tiltakets virkninger - Fordeler og skader/ulempes

Nedenfor er det gitt en oversikt over hva NVE anser som de viktigste fordelene og ulempene ved tiltaket

Fordeler

- En utbygging etter de foreliggende planene vil, etter søkers beregning gi 24,5 GWh i ny årlig fornybar energiproduksjon.
- Tiltaket vil gi inntekter til grunneierne, Luster Småkraft AS, kommune og staten.
- Tiltaket kan bidra til å opprettholde lokal bosetning og gi lokal verdiskapning

Ulemper

- Tiltaket vil medføre sterkt redusert vannføring i Yngsdalselvi på utbyggingsstrekningen i store deler av året. Dette vil ha ulemper for vanntilknyttet biologi.
- Tiltaket vil redusere elvas verdi som landskapselement betraktelig slik tiltaket er beskrevet i søknaden.
- Tiltaket innebærer fysiske inngrep i form av etablering rørgate, og anleggsvei i et relativt urørt område som er synlig i et stort landskapsrom.

NVEs vurdering

Luster Småkraft AS har søkt om tillatelse til utbygging av Holen kraftverk. Ut fra høringsrunden synes det nå klart at det største konfliktpotensiale ligger i elvas og influensområdets betydning i landskapsbildet i og med at oppdemming av Holetjørne er tatt ut av prosjektet. NVE har derfor ikke vurdert dette forholdet nærmere.

Landskap og friluftsliv

Utbyggingen vil berøre en elvestrekning på om lag 700 m. Den berørte elvestrekningen er bratt og går i jevne stryk med én større, og flere mindre, fosser ned mot Veitastrondvatnet. Elva er godt synlig fra veien inn til Veitastrond, på motsatt side av vatnet.

Naturvernforbundet er eneste høringsinstans som går imot bygging av Holen kraftverk. Dette begrunnes med elvas betydning som landskapselement. De mener at rørledning i dagen vil forringe landskapsbildet betydelig. Naturvernforbundet mener at den minste vannføringen som er foreslått i rapporten er så liten at den ikke vil være tilstrekkelig avbøtende.

De største fysiske inngrepene vil etter NVEs syn være etablering av en rørtrasé på ca. 700 m og bygging av anleggsvei med tilhørende virkning på landskap. Store deler av influensområdet er stedvis bratt og består av fast berggrunn. En åpen rørtrase vil synes godt fra omliggende landskap. Sprengning vil være nødvendig for å tilrettelegge for anleggsvei ved etablering av rørgate. NVE mener at det ikke lar seg gjøre å legge rørgate i dagen uten at det vil påvirke landskapsverdiene. Fylkesmannen, fylkeskommunen og turlaget mener at en tunnelloesning vil være et godt alternativ for dette prosjektet. NVE er av samme oppfatning. Vannvei i tunnel kan være med på å gjøre tiltaket til et miljømessig akseptabelt inngrep. Ved i tillegg å frakte utstyr og materiell til inntaksdam med helikopter, vil tiltaket få minimal påvirkning på landskap. NVE mener at dersom det ikke etableres vei og at vannveien legges i tunnel vil virkningen av de fysiske inngrepene være begrenset. Viktig for helheten i dalen at inngrepsomfanget holdes på et moderat nivå og NVE mener at tunnel bør gå helt ned til planlagt kraftstasjon. Yngsdalselvi er et av de viktigste blikkfangene på vei innover mot indre del av dalen.

En redusert vannføring vil forringe landskapsverdien av Yngsdalselvi. Turlaget gjør oppmerksom på at fylkesvei 337 trolig vil bli ny nasjonal turistvei. Høringsinstansene som har uttalt seg om den planlagte minste vannføring, mener at foreslått minste vannføring er for lav og ønsker en noe høyere minste vannføring. NVE mener at ved slipp av en betydelig høyere minste vannføring om sommeren enn det som er omsøkt vil elva i en viss grad bli ivaretatt som landskapselement.

Fylkesmannen, fylkeskommunen og turlaget har påpekt viktigheten av støydempende tiltak. NVE mener at støy kan la seg avbøte med riktig plassering og støydempende tiltak som vannlås, ventilasjonsåpning riktig vei, støymatter og bruk av tunge materialer.

Tiltaket vil føre til en reduksjon av INON område sone 1 og 2 på 0,4 km². Dette er et relativt lite bortfall, og NVE har i likhet med de øvrige høringspartene ikke tillagt dette forholdet avgjørende vekt. Dette vil uansett bli vurdert i eget bakgrunnsnotat om sumvirkninger av utbyggingene i Veitastrondområdet.

Biologisk mangfold og viktige naturområder.

I følge miljørapporten er det ikke registrert ferskvannssarter som er oppført på den Norske rødlista i influensområdet. Det er heller ikke observert spesielle fosseenger eller fossesprøytsoner. Ved Holetjørne er det registrert rikere sumpskog som er en verdifull naturtype med kjertelvier som en av

artene på denne lokaliteten. Kjertelvier er regnet som sjelden på Vestlandet. NVE mener at denne sumpskogen ikke vil bli berørt etter at reguleringen av Holetjørni har falt bort.

Det er registrert hjort i området. Under befarings ble NVE gjort oppmerksom på at det bedrives hjortejakt i området. En rørgate i dagen kan være til noe hinder for hjort og andre pattedyr. NVE mener at dette kan avbøtes med å få rørgata helt eller delvis ned i bakken eller som tunnel.

Den planlagte berørte strekningen i Yngsdalselva har liten verdi for fisk, dette skyldes at elva er storsteinet, bratt og stri. Miljørapporten viser til en fiskeundersøkelse gjort i 2004 i Holetjørni. Rapporten indikerer en lav beskatning av ørret og stor tetthet. Ørreten var overveiende hvit i kjøttet og bar preg av dårlig næringstilgang. Dette ble også bekreftet under NVEs befarings av grunneierne i området. NVE mener at forholdene for ørret i øvre deler av vassdraget ikke blir påvirket i nevneverdig grad. Etablering av terskel kan redusere gyteområdene mellom Vetletjørni og Holetjørni, samt nedenfor Vetletjørni. Dette kan være en fordel med tanke på fiskens kondisjon i Holetjørni. I følge Fylkesmannen er det ikke kjente fiskeinteresser mellom Holetjørni og Veitastrondvatnet.

I området er det registrert 56 ulike arter fugl i følge miljørapporten. Av disse står bergand i den Norske rødlista med kategori sårbar. I tillegg er det registrert fossekall i vassdraget, en fugl som er spesielt sårbar for vassdragsendringer. I følge miljørapporten er det området fra Vetletjønna og oppover som er mest egnet for fossekall. I følge fylkesmannen blir fossekall ofte observert i tilknytning til elva og det er sannsynlig at fossekall hekker på den planlagt berørte strekningen. Fylkesmannen mener at det er viktig å opprettholde ei viss minstevannføring hele året av hensyn til fossekall. NVE er av samme oppfatning som Fylkesmannen og mener at en god minstevannføring kan opprettholde habitatet for fossekallen i tilstrekkelig grad.

I Norge er bergand spesielt knyttet til fjellvann som ligger i nedre del av vierregionen eller i høyereliggende skogområder. Bergand foretrekker grunne og næringsrike vann med innslag av akvatiske planter langs vannkanten. Akvatiske insekter er viktig føde i hekketiden, og i slike grunne vann er det ofte stor produksjon av akvatiske insekter. Reiret plasseres som regel nært vann. Det er ikke registrert hekking av bergand ved Holetjørni og om det skulle forekomme hekking av bergand ved Holetjørni tid om annen, vil den uansett ikke bli berørt etter en ev utbygging ettersom tjønna ikke skal reguleres.

NVE mener kunnskapsgrunnlaget knyttet til å fatte vedtak er tilfredstillende slik at kravet i naturmangfoldloven § 8 er oppfylt. Med slipp av en sesongavhengig minstevannføring vil heller ikke § 9 om føre – var prinsippet være aktuelt. NVE har ellers vurdert relevante bestemmelser i naturmangfoldloven i eget notat om sumvirkninger for alle omsøkte prosjektene.

Kulturminner

I følge søknaden er det ikke kjent at det forekommer kulturminner mellom inntak og kraftstasjon. Fylkesrådmannen kjenner ikke til registrerte automatisk freda kulturminner innenfor influensområdet. Det kan likevel ikke utelukkes at det kan finnes uregistrerte kulturminner i området.

Fylkeskommunen påpeker at gamle støler, stølsveger, steingjerder, hustufter og andre spor etter tidligere landbruksdrift sees på som svært viktige lokale kulturminner. NVE mener forholdet til kulturminner ikke har avgjørende betydning for konsesjonsspørsmålet siden ev. funn kan ivaretas gjennom detaljplanene.

Samfunnsmessig nytte

Et investeringsprosjekt som her vil kostet over 55 millioner kroner i 2006, vil kunne gi ringvirkninger både lokalt og regionalt som kjøp og salg av varer og tjenester både i en ev. byggeperiode og driftsfase.

NVE mener at den ev. utbyggingen vil styrke økonomien lokalt og kunne være med på å opprettholde bosettingen i distriktet samt gi ny fornybar energi til samfunnet.

Totalt vil alle utbyggingene som omsøkt gi en produksjon på ca. 107 GWh. Dersom det blir for få prosjekter som gjennomføres så vil det grunnet linjekostnadene for 66 kV linjen være mindre realistisk at den blir bygget og da blir ny produksjon ikke like aktuelt.

Kraftlinjer

Kommunen, fylkeskommunen og turlaget mener at det bør gjøres avbøtende tiltak i forhold til fugl og fare for kollisjoner med kraftlinje fra kraftstasjon til 66 kV. Et avbøtende tiltak vil være å legge linjen i vannet. Søker har sagt seg villig til dette. Dette er normalt en linje som bygges i medhold av lokal netteiers områdekonsesjon og behandles etter regelverket som gjelder for den typen nettilknytning.

Samlet belastning

Holen kraftverk inngår i en pakke på totalt seks omsøkte kraftverk i Veitastrandområdet. Prosjektene vil berøre mange av de samme vassdragstypene og flere utbygginger kan få en negativ samlet belastning på disse vassdragstypene. For biologisk mangfold har vi derfor sett på populasjoner som kan benytte seg av flere vassdrag, samt populasjoner som kan være avhengig av brevassdrag. Dersom utbyggingene fører til stor fragmentering av en arts habitat, kan den forsvinne fra området. NVE vurderer også landskapets tålegrense og samlede konsekvenser for friluftsliv. Samlet belastning har vært et sentralt tema når vi har vurdert disse søknadene. Det er derfor utarbeidet et eget notat hvor de samlede konsekvensene av utbyggingene er vurdert nærmere og også gjort en helhetlig vurdering etter naturmangfoldloven.

Dersom det fastsettes krav om avbøtende tiltak er NVE av den oppfatning at en ev. bygging av Holen kraftverk ikke vil medføre eller forsterke ulemper av betydning for de øvrige omsøkte vassdragene.

NVE har i egne vedtak av i dag gitt konsesjon til Svardøla-, Vetle Svardalen-, Utladøla og Eldeelvi kraftverk, da virkningene av disse utbyggingene, både med tanke det enkelte vassdrag og totalt sett for området er akseptable. NVE har avslått søknad om bygging av Snaudedøla kraftverk, da vi mener virkningene av denne utbyggingen vil ha store negative konsekvenser for allmenne interesser. For vedtak i denne saken viser vi til vår konklusjon nedenfor.

Oppsummering

NVE har vurdert planene slik de er forelagt. NVE mener det planlagte kraftverket, kan være et bidrag til å styrke det lokale næringsgrunnlaget og gi noen inntekter lokalt og ser dette som positivt. I tillegg vil kraftverket gi ny fornybar energiproduksjon på 24,5 GWh/år slik det er planlagt, til området. Dette er en produksjon som er i øvre sjikt av hva som er vanlig for småkraftverk. Selv om dette isolert sett ikke er et vesentlig bidrag til fornybar energiproduksjon, så utgjør småkraftverk samlet sett en stor andel av ny tilgang de senere år. I 2010 klarerte NVE om lag 0,9 TWh ny energi fra småkraftverk. De aller fleste prosjektene vil ha enkelte negative konsekvenser for en eller flere allmenne interesser. NVE mener at så lenge disse interessene ikke er av svært stor verdi eller dersom de kan avbøtes i

tilstrekkelig grad gjennom vilkår, så kan det gis konsesjon til tiltaket. De konsesjonsgitte tiltakene vil være et bidrag i den politiske satsingen på småkraftverk, og satsingen på fornybar energi. I tillegg vil kraftverket slik det er planlagt gi et betydelig bidrag for å kunne gjennomføre utbyggingen av ny 66 kV linje som vil bidra til å få ny kraft ut fra området. Det er i dag gitt konsesjoner til bygging av småkraftverk på samlet ca. 80 GWh som er avhengig av at linjen blir etablert. NVE har ytterligere søknader om bygging av kraftverk inne i inne til behandling som er avhengig av denne linjen.

Slipp av minstevannføring vil redusere de landskapsmessige virkningene og opprettholde vanntilknyttet liv i og langs elva. Med krav om at tiltaket skal bygges veiløst og med tunnel mellom inntak og kraftstasjon vil virkningene for landskap kunne aksepteres. Øvrige ulemper kan ivaretas gjennom godkjenning av detaljplaner og oppfølging i byggetiden.

NVEs konklusjon

Etter en helhetsvurdering av planene og de foreliggende uttalelser mener NVE at fordelene og nytten av tiltaket overstiger skade og ulemper for private og allmenne interesser som blir berørt. Dette under forutsetning av at vannvei legges i tunnel og uten etablering av vei til inntaket. Kravet i vannressursloven § 25 vil da være tilfredsstillt. NVE gir Luster Småkraft AS tillatelse etter § 8 i vannressursloven til å bygge Holen kraftverk på de vilkår som følger vedlagt. Dette vedtaket gjelder kun tillatelse etter vannressursloven.

Det er også søkt om tillatelse etter energiloven til installasjon av elektriske høyspentanlegg og en ca. 1500 m lang kabel lagt i vannet som vil knytte kraftverket til planlagt 66 kV linje. NVE har gitt Luster energiverk egen konsesjon i dag til bygging og drift av denne. Søker vil stå for drift av stasjonens høyspentanlegg. Dersom de ønsker egen anleggs-konsesjon må det søkes særskilt til NVE om dette.

Virkingen av linjetilknytningen frem til tilknytningspunkt inngår i NVEs helhetsvurdering av prosjektet og er ikke avgjørende for konsesjonsspørsmålet. Nødvendig høyspentanlegg, inkludert transformering, kan bygges i medhold av nettselskapets områdekonsesjon.

Nettet må som nevnt oppgraderes som følge av utbyggingen. NVE vil derfor ikke behandle detaljplaner før det er dokumentert at slik oppgradering vil bli gjort, eventuelt at andre tilfredsstillende løsninger er på plass og at kostnadsfordeling er avklart. Slik dokumentasjon må foreligge samtidig med innsending av detaljplaner for godkjenning, jf. konsesjonsvilkårenes post 4.

Post 1: vannslipp

Alminnelig lavvannføring er beregnet til 110 l/s. Videre er 5 persentil verdiene for sommer- og vintervannføring beregnet til hhv 540 l/s og 80 l/s. I konsesjonssøknaden er det foreslått som avbøtende tiltak slipp av minstevannføring på 110 l/s i sommerperioden 01.05 – 30.09.

Ut fra miljørapport og høringsinstanser er det ikke registrert rødlistearter eller verdifulle naturtyper i eller langs vassdraget. Den berørte delen av Yngsdalselvi har heller ingen verdi for fisk. Elva spiller derimot en viktig rolle for landskapsbildet og slipp av noe minstevannføring vil være med på å opprettholde elva som et landskapselement langs Veitastrondvatnet. Det bør også slippes noe minstevannføring i vintersesongen både med hensyn på produksjon og drift av bunndyr, samt å opprettholde en viss næringstilgang for fossefall.

I motsetning til de 5 andre elvene som er omsøkt i området har Holen en liten breandel og vi kan forvente en tidligere snøsmelting.

På bakgrunn av miljørapport, befaring og en samlet vurdering av vassdraget, mener NVE at det må slippes en minstevannføring på 540 l/s i sommerperioden 01.05 – 30.09 og 80 l/s i vinterperioden 01.10 – 30.04. Dersom tilsiget er mindre enn dette, skal hele tilsiget slippes forbi inntaket.

I følge søkers kommentarer til høringsuttalelsene vil NVE's krav medføre et produksjonstap på ca. 2,5 GWh sammenlignet med det som er foreslått som minstevannføringsslipp i søknaden. Netto produksjon blir etter dette ca. 22 GWh.

Kraftverket skal kjøres jevnt etter tilsig. Alle endringer skal skje gradvis og typisk start/stopp - kjøring skal ikke forekomme.

Post 4: godkjenning av planer, landskapsmessige forhold, tilsyn m.v

Vi viser til våre merknader foran under avsnittet forholdet til energiloven. NVE vil ikke godkjenne planene før det er dokumentert at det er tilgjengelig kapasitet og at kostnadsfordelingen er avklart, jf. våre merknader foran under avsnittet "Forholdet til energiloven".

NVE har gitt konsesjon på følgende forutsetninger:

Inntak (kote)	409,5. Overløp skal ikke ligge høyere enn dette slik at vannstanden i Holatjørni ikke berøres av annet enn normale tilsigsforhold.
Kraftstasjon (kote)	171,5 moh
Største slukeevne	4,06 m ³ /s
Minste slukeevne	0,2 m ³ /s
Vannvei	boret
Vei	Permanent vei fra planlagt kairamp og fram til planlagt kraftstasjon. Inntak bygges uten vei.

Detaljplaner skal forelegges NVEs regionkontor i Førde og godkjennes av NVE før arbeidet settes i gang. Detaljer ved prosjektet, som utforming av inntaket, støydemping og miljøtilpasning av kraftstasjon, landskapsmessige forhold etc. vil ligge under denne post.

Vannet skal føres i tunnel på hele strekningen fra inntaket og ned til kraftstasjonen. Vannvei og inntak skal bygges uten etablering av anleggsvei.

Andre terrengskader på grunn av anleggsarbeid, må utbedres så langt som praktisk mulig.

Post 5: Naturforvaltning

Standardvilkår for naturforvaltning tas med i konsesjonen selv om det i dag synes som lite aktuelt å pålegge ytterligere avbøtende tiltak. Eventuelle pålegg i medhold av vilkåret må være relatert til skader forårsaket av tiltaket og stå i forhold til tiltakets størrelse og virkninger.

Post 6 Automatiske fredete kulturminner

Fylkeskommunen har ikke registrert automatisk freda kulturminner i influensområdet. NVE viser til den generelle aktsomhetsplikten som utbygger har i forhold til automatiske fredete kulturminner. Utbygger plikter å varsle fylkeskommunen ved eventuelle funn.

Post 8: Terskler m.v

Dette vilkåret gir hjemmel til å pålegge konsesjonær å etablere terskler, eller gjøre andre biotopjusterende tiltak, dersom dette senere skulle vise seg nødvendig.

Andre merknader

Forholdet til forurensningsloven

NVE har ikke myndighet til å gi tillatelser etter forurensningsloven, verken i anleggs- eller driftsfasen. Dette må søkes særskilt til Fylkesmannen i Nordland om nødvendige tillatelser etter lovverket.

Forholdet til plan- og bygningsloven

"Forskrift om saksbehandling og kontroll i byggesaker" gir saker som er underlagt konsesjonsbehandlingen etter vannressursloven fritak for byggesaksbehandling etter plan- og bygningsloven. Dette forutsetter at tiltaket ikke er i strid med kommuneplanens arealdel eller gjeldende reguleringsplaner. Forholdet til arealplanen må avklares med kommunen før tiltaket kan settes i gang.

Privatrettslig

Albert Yndesdal har nevnt et annet alternativ for utbyggingen. NVE har ikke vurdert dette alternativet da dette ikke er omsøkt og ligger utenfor de områder som inngår i søknaden. Privatrettslige forhold må løses mellom partene.

Forholdet til EUs vanddirektiv i sektormyndighetens konsesjonsbehandling

NVE har ved vurderingen av om konsesjon skal gis etter vannressursloven § 8 foretatt en vurdering av kravene i vannforskriften (FOR 2006-12-15 nr. 1446) § 12 vedrørende ny aktivitet eller nye inngrep. NVE har vurdert alle praktisk gjennomførbare tiltak som vil kunne redusere skadene og ulempene ved tiltaket. NVE har satt vilkår i konsesjonen som anses egnet for å avbøte en negativ utvikling i vannforekomsten, herunder krav om minstevannføring og standardvilkår som gir vassdragsmyndighetene, herunder DN/Fylkesmannen etter vilkårenes post 5, anledning til å gi pålegg om tiltak som senere kan bedre forholdene i det berørte vassdraget. NVE har vurdert samfunnsnyttene av inngrepet til å være større enn skadene og ulempene ved tiltaket. Videre har NVE vurdert at hensikten med inngrepet i form av fornybar energiproduksjon ikke med rimelighet kan oppnås med andre midler som miljømessig er vesentlig bedre. Både teknisk gjennomførbarhet og kostnader er vurdert.

